

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ, 1864.

ΤΟΜΟΣ ΙΑ'.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 334.

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΝ ΤΗΙ ΔΥΣΕΙ.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

Ἡ νεωτέρα κοινωνία.

(Συνέχεια. Ἰδε φυλλ. 326.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

Σκέψεις περὶ τῆς Γαλλικῆς ἐπαραστάσεως
καὶ δεκαετής προγραφή.

Άλλὰ καὶ ὁ πολιτικὸς βίος τῆς Κ. Στάσλ εἶναι
ἀξιοπερίεργος δύνον καὶ ὁ φιλολογικός.

Καθώς τὸ σύγγραμμα Περὶ τῆς Γερμανίας εἶναι
ἡ θρησκευτικὴ διαθήκη τῆς Κ. Στάσλ, οὕτω καὶ αἱ
Περὶ τῆς Γαλλικῆς ἐπαραστάσεως σκέψεις (1) εἶναι
τὸ τελευταῖον συμπέρασμα τῶν περὶ κυβερνήσεως
ἰδεῶν αὐτῆς. Παρατηρήσασα μετὰ προσοχῆς τὰ με-
γάλα γεγονότα δύσα ἐπ’ αὐτῆς συνέθησαν, κατέλιπ-
τοι μεταγενεστέρους δξιόλογον ἐκτίμησιν ἀνθρώπων
τε καὶ πραγμάτων. Ναὶ μὲν τὸ πόνημα τοῦτο δὲν
εἶναι ἄμοιρον ἐλαττωμάτων, καὶ πολλάκις ἀπαντῶ-
μεν ἐν αὐτῷ ἀπερισκέπτους ἀντιπαθείς καὶ θαυ-
μασμούς, ἀπαντῶμεν δύνως τὴν εἰλικρινῆ καὶ ἀκρα-

λατρείν τῆς ἐλευθερίας, ζωηρὰν δύσα καὶ ἡ τῆς K. Beecher-Stowe. Ἡ Καλύβη τοῦ Θωμᾶ καὶ ὁ Dred εἴναι πονήματα ἀληθῶς χριστιανικά καὶ εὐαγγελικά. Ὁ συγγραφεὺς μόνην φιλοσοφίαν ἔχει τὸ κήρυγμα
ἐπὶ τοῦ δρου. Τὸ Εὐαγγέλιον ἐνέπνευσε τῇ K. Beecher-Stowe ἀκατανόητον μῆσος κατὰ τῆς τυ-
ραννίας, ὥφ' ὅποιανδήποτε μορφὴν καὶ ἀνὴν ἐνεργῆται.
Δημοκράτις οὖσα, δῶς καὶ ἡ K. Φολὰν καὶ ἡ K. Κον-
δόρες, ὑπερέχει δύνως αὐτῶν κατὰ τοὺς ἀτρόπους τῆς
ἐνεργείας· ἀποτίνεται πρός τε τὸ θρησκευτικὸν αἰ-
σθημα καὶ πρὸς τὸν νοῦν. Δὲν θέλει μόνον νὰ πείσῃ
τοὺς ἀναγνώστας, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ αὐτοῖς τὸ
πάθος τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἐλευθερίας. Τὰ συγ-
γράμματα αὐτῆς δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἔργα
φιλολογικά, ἀλλὰ δῶς πράξεις!

Ἐνδοξὸν εἶναι ὅτι γυνὴ, εἰς ἣν καὶ αὐτὸς ὁ IZ'
αἰών ἤρνετο πᾶσαν ἐπιζήσοντας ἐπὶ τῆς τύχης τῶν ἐ-
θνῶν, ὅτι ἡ γυνὴ αὐτὴ, λέγω, κατέφερεν εἰς τὴν δου-
λείαν πληγὴν τόσῳ γενναίαν, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο ἐ-
μισθόη.

Αἱ πολιτικαὶ ἰδέαι τὰς ὁποῖας ἡ K. Στάσλ παρέ-
λαβε παρὰ τῆς οἰκογενείας αὐτῆς ἡσαν ἀσυμβίβε-
στοι πρὸς τὸ σύστημα τῆς αὐτοκρατορίας· ἡ συγ-
γράψασα τὴν Körurrar δὲν ὑπῆρξεν εύτυχεστέρα
τῶν πλέον διακεκριμένων συγγραφέων τῆς ἐποχῆς
ἐκείνης, ἢ τοι τοῦ Chateaubriand, τοῦ Néroniu-

(1) Ἐδημοσιεύθησαν μετὰ τὸν θάνατον αὐτῆς.

σὲνε Lemercier, τοῦ Ducis καὶ τοῦ Delille. Εἰς τὰς ἀπολύτους κυβερνήσεις ἀρκεῖ φιλολογία ἐκφράσεων μὴ διεγέρουσα ίδεας, ἀλλ᾽ ἀπλῶς χρησιμεύουσα πρὸς τοὺς ἀργοὺς ὡς τρόπος διατριβῆς. Ἐπειδὴ δομῶς ή Κ. Στάελ ἐνός τολμῶν πας τὴν ἀξιοπρέπειαν τῶν γραμμάτων, ή αὐτοκρατορία ἐγένετο αὐτῇ πρόξενος σειρᾶς θλίψεων, τὰς ὄποιας διηγήθη μετὰ ζωηρότητος ἐν τῷ συγγράμματι τῷ ἐπιγραφομένῳ Δέκα ἔτη προγραφῆς. Λυπηρὸν μόνον διτὸ τὸ ώραιὸν τοῦτο πόνημα ἀσχημίζεται ὑπὸ τινῶν ὑπερβολῶν. Τὸ κατ' ἐμὲ, δομολογῶ διτὸ οὔτε τοὺς θρήνους τῆς Κ. Στάελ διὰ τὴν εἰς Κόππετ ἔξορίαν αὐτῆς ἐννοῶ, οὔτε τὴν ἐπιμονὴν αὐτῆς ὅπως μείνῃ ἐν Παρισίοις, ἀλλ᾽ οὔτε τὸν ἐνθουσιασμὸν αὐτῆς διὰ « τὴν αὐλακα τῆς δόσου du Bac. » Ναὶ μὲν ἐννοῶ τὴν λύπην Γάλλου ἀποπεμπομένου ἀπὸ τῆς πατρίδος αὐτοῦ ἀλλ᾽ ὁ πατὴρ τῆς Κ. Στάελ ἦτο Γενουατίος ἢ δὲ μήτηρ ἐκ Vaud. Ή Ἐλέστια ἄρα δὲν ἦτο ξένος τόπος αὐτῇ. Ἐν Κόππετ

Δυστυχῶς ὅμως τὴν ἴδιοτροπίαν ταῦτην εὑρίσκομεν καὶ εἰς ἄλλους. Όλίγους βλέπομεν ἀποφασίζοντας νὰ μὴ ἀνήκωσιν εἰς μέγα κράτος· ἀλλὰ τοῦτο μαρτυρεῖ μικρὸν νοῦν. Οἱ Ἐλλῆνες καὶ οἱ Ἕβραῖοι ἔσαν μικρότατοι λαοί· ἀλλ᾽ ἐκεῖ ὅπου κατώκουν καὶ ὁ τελευταῖος τῶν πολιτῶν ἥθελε φρίξει καὶ μόνον ἀναπολῶν γὰρ γίνηκε πόλιος τοῦ « βασιλέως τῶν βασιλέων » ἢ τῶν Φαραὼ, μίσων τοῦ ἡλίου. Διὸ τὰ ἐλάχιστα ταῦτα ἔθνη ἔδωκαν εἰς τὸν κόσμον φιλολογίαν, φιλοσοφίαν, τέχνας καὶ θρησκείαν, ἐνῷ τὰ ἀπέρχοντα κράτη τῆς Βασιλῶνος καὶ τῆς Περσεπόλεως αὐλίκους καὶ δούλους μόνον παρήγαγον.

Η. Κ. Στάση, ἀποδιωχθείσα τῆς Γαλλίας καὶ πει-
σθεῖσα δτὶ δὲν ἐδύνατο ἔνεκα τῶν περιστάσεων νὰ
γείνη ἐκ νέου κάτοικος τῶν Παρισίων, ἀπεράσισε νὰ
γείνη προσωρινός κάτοικος τῆς Vaud καὶ νὰ δια-
τρίψῃ ἐν Κόππετ μέχρι τοῦ 1842 ἔτους (2).

КЕФ. КГ'.

H K. Στάελ ἐτ Κόππετ.

αυτήν, απεισεκάνεις μακριστά στις ουσίες στηγμένης αφε-
ρου εἰς τὴν σκέψιν. Καὶ ποτε εἴπον αὐτῇ ἐν Γενεύῃ·
ἀφοῦ κοιμᾶσαι δί’ ὅλης τῆς νυκτὸς, κινήσαι δὲ καὶ
δημιῆσαι δί’ ὅλης τῆς ἡμέρας, πότε ἐσκέφθης περὶ
τοῦ συγγράμματος τούτου; — Οὔτε ἐκαθήμην εἰς τὸ
φορεῖον μου, ἀπεκρίθη γελῶσα. — Καὶ ὅμως ποτὲ
πλέον τῶν πέντε λεπτῶν τῆς ὥρας δὲν ἔμενεν ἐν τῷ
φορεῖῳ τούτῳ » (1).

Ἐάν υποθέσωμεν δτι ἡ Κ. Στάζελ ἐπειθύμει να ἀνήκῃ ἔτι μᾶλλον « εἰς τὸ μέγα θένος », εἶναι τὸ κατ' ἐμὲ ἔτι ὀλιγώτερον συγχωρητέα, διότι οὐδὲς πρέπει να ἐρυθρίξει διὰ τὴν πατερίδα αὐτοῦ. Καὶ ἡ σίτου », σφετερισθέντος πολλὰ μέρη τῆς χώρας αύ-

(4) Αἱ ἀνωτέρῳ φράσεις ἀνάγονται εἰς περιεργόν τινα
διάλογον μεταξὺ τοῦ Ναπολέοντος καὶ τοῦ Αύγουστου Στάσηλ,
ὅπου διηγεῖται ὁ Bourienne.

(2) "Οτε ἐδημοσίευσε τὴν Γερμανίαν ἐπεσκέψθη τὴν Γαλλίαν ἀλλ' ἔπαιδε καὶ γέζε δυσαρεσκείας.

τῆς, ἐπιτηροῦντος πᾶν αὐτῆς κίνημα, καὶ ἐπιβάλ-
λοντος αὐτῇ βρετεῖς φόρους, ἀπέλαυνεν ὅμως ἐλευθε-
ρίας τινὸς, οὐκ δὲ λύγοι Γάλλοι κατέφυγον εἰς Κόπρπετ.
σταται δὲ λόχηρος ή ψυχή. Άλλ' δέλιγα τινὰ ἐκ τοῦ
Ἄδδολφου ζετεῖς βεβαίως δὲν δύναται νὰ κατακριθῇ
ἐπὶ ἐνθουσιασμῷ, συμπληρωοῦσι θαυμασίως αὐτήν.

Πλὴν τούτου, ή εὐρωπαϊκή υπόληψις τῆς Κ. Στάση, τὸ σπάνιον γόητρον τῆς δμιλίας αὐτῆς, τὸ μίσος κατὰ τῆς ἀπολύτου ἔξουσίας, εἰλκυσαν ἐκεὶ πολλοὺς ἄνδρας διακεριμένους, σπεύδοντας νὰ ἴδωσιν ἐκ τοῦ Ἕγγρου τὴν δνομαστοτέραν γυναικα τῶν χρόνων ἐκείνων, τὸν συγγραφέα, δὲν δὲν ἵσχεις νὰ καταπλήξῃ ἡ λαμπρότης τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου, οὐ τινος καὶ τὰς ἐλλαχίστας ὀρέξεις ἐλάττευον οἱ ἡγεμόνες; « οὐ τινος, κατὰ Béanger, καὶ ἡ κόνις τῶν ποδῶν φαίνεται ἔτι ἐπὶ τῶν διεκδημάτων τῶν βρασιλέων. »

Αἱ διάφοροι πολιτικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ δόξαι αἱ τινες διέσχιζον τότε τὴν Εὐρώπην, εἰχον πᾶσαι ἀντιπροσώπους ἐν Κόππετ. Ο. Κ. Ματθαῖος, Μομμο-

Α. W. Schlegel (1), καὶ δ. K. Σιτσόνδης παρίστασαν διεκφόρους θρησκευτικάς, φιλοσοφικάς καὶ φιλογικάς δόξας. Μεταξύ δὲ τῆς συγχρούσεως τῶν δοξασιῶν τούτων, ή οἰκοδέσποινα δὲν ἔκρυπτε τὴν πρὸς τὰ τῶν δικαιαρτυρομένων κλίσιν αὐτῆς. Παρίστατο συνεχῶς εἰς τὴν Ιερουργίαν τῶν Καλβινιστῶν, καὶ ἔχοιρεν εἰς ἄκρον ὅτε συνωδεύετο ὑπὸ τῶν ἐνδόξων αὐτῆς ξένων. Όλιγον μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ

КЕФ. КД'.

Tὰ τέκνα τῆς Κ. Στάελ.

Τὰ τέκνα τῆς Κ. Στάση ἔμειναν πιστά εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ θρησκευτικὴν γραμμήν, ἵς τινος εὐρίσκομεν τὸν τύπον ἐν τῇ Γερμανίᾳ, καὶ ἐν τῷ ἄλλῳ

Δέω ἐκ τῶν ἐν Κόππετ ξένων ἔγραψαν τὴν εἰκόνα
τῆς. Κ. Στάσιλ.

« Πάσαι αἱ κινήσεις αὐτῆς ἡσαν χαρίσσαται, λέγει
ἡ K. Necker de Saussure. Ή δψις αὐτῆς, εἰ καὶ
μετρίως ἥρεσκεν, εἴλκουεν δύμας κατὰ πρῶτον καὶ
προσήλου μετὰ ταῦτα τὰ βλέμματα, καθόσον ἡρμῆ-
νευς τὴν ψυχὴν αὐτῆς σπανιώτατόν τι πλεονέκτημα
ἀνεπτύσσετο, οὕτως εἰπεῖν, αἴφνις εἰδός τι κάλλους
δικανοητικοῦ· καὶ ἀπροσδόκητος εξήστραπτεν ἡ περί-
νοια διὰ τῶν διφθαλμῶν αὐτῆς, εἰς ἄκρον μεγαλο-
πρεπῶν. Διαμπρὸν πῦρ ἀνέφλεγε τὸ βλέμμα καὶ ὡς
ἀστραπὴ προανήγγελε τὸν κεραυνὸν τοῦ λόγου αὐ-
τῆς· τὸ ὑπόπαχον τοῦ σώματος καὶ τὸ εὐσταθὲς τοῦ
θήμους, καθίστασαν ἐντονωτάτην καὶ ἴδιαζόντως εὐ-
στεχῆ τὸν δυμιλίαν αὐτῆς. Εἶχε τι δραματικόν. Άλλα
καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτῆς, εἰ καὶ σεμνὸν, ἦτο μᾶλλον φαν-
τασιῶδες ἢ σύμφωνον πρὸς τὸν συρμόν. Εἶχε δὲ καὶ
τοὺς βραχίονας δωριοτάτους καὶ λευκοτάτους» (2).

Η εἰκὼν αὕτη εἶναι ἀτελεστάτη, διότι δὲν παρί-

(1) Διδάσκαλος τοῦ υἱοῦ τῆς Κ. Στάελ.

(2) M. Necker, Notice.

(1) Benjamin Constant, *Mélanges*.

(2) Dr. Monnard.

ἀνεκούφιζε προθύμως τοὺς πάσχοντας χωρικοὺς, ὀδήγει αὐτοὺς δὲ ἀδελφικῶν συμβουλῶν, ἢ καὶ συνέτρεχε διὰ χρημάτων, διὰ τοῦ νοὸς καὶ διὰ τῆς καρδίας, ἐνοῶν θαυμασίως τὰ σπουδαιότατα καθήκοντα τὰ πρὸς πάντας ἐπιβάλλομενα ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς ἀδελφότητος. Ἐκ τῶν κυριωτέρων αὐτοῦ μεριμνῶν ἦτο ὁ φωτισμὸς τοῦ λαοῦ διὰ διδασκαλίας πρακτικῆς τε καὶ ἐλευθερίου. Καὶ τῷ ὅντι ἡ πολιτικὴ ἐλευθερία εἶναι πάντη ἀδύνατος ἐνόσφερα πλήθη εἰσὶν ἀμαθῆ καὶ ἐνθεομάνη. Διὸ ἐθέωρε τὴν ἐλευθερίαν ὡς σκοπὸν πρὸς ὃν πρέπει ν' ἀποβλέπωσιν ἀδιακόπως αἱ νεώτεραι κοινωνίαι. Ἐφαρμόζεται δὲ καὶ εἰς αὐτὸν, διὰ ἔλεγχος περὶ τοῦ πρὸς μητρὸς αὐτοῦ πάππου· « ἡ μετὰ προσοχῆς παρατήρησις τῶν ἀνθρώπων, ἡ μετὰ σταθερότητος μελέτη τῶν θεμελιωδῶν ἀληθειῶν, ἐφ' ᾧ ἐρείδεται ἡ κοινωνία, εἶχον πείσει αὐτὸν ὅτι ἡ ἐλευθερία ἥτο ἡ μόνη ἴσχυρά ἐγγύησις τῆς ἡθικότητος τῶν κυβερνήσεων καὶ τῶν ἔθνῶν. »

Τοικύται εἶναι αἱ ἀρχαὶ ὅσαις ἀπαντῶμεν ἐν τοῖς πονήμασι τοῦ Βαρόνου Στάελ, ἐν τῇ *Notice sur M. Necker* (Παρίσιος 1820) καὶ ἐν ταῖς *Lettres sur l'Angleterre* (Ἀυτ. 1825). Κατ' αὐτὸν, χριστιανοὶ εἰλικρινεῖς ἡσαν ὅσιοι κατεγίνοντο ν' ἀποδώσωσιν εἰς τε τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν κοινωνίαν τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ἀξιοπρέπειαν. Ὁπως δὲ κατορθώῃ, τὸ μέγα τοῦτο ἔργον, ἐπρεπε ν' ἀπαλλαχθῇ διὰ τῆς ἐνδείᾳς διὰ τῆς φιλεργίας, ἀπὸ τῆς κακοθείες διὰ τῆς εὐαγγελικῆς ἡθικῆς καὶ ἀπὸ τῆς δουλείας διὰ τῆς διαδόσεως τῶν φώτων. « Δὲν ἀποτελοῦσιν, ἐλεγε πολλὰ ὅρθως, τὴν ἡθικὴν καὶ πολιτικὴν δύναμιν ἐνός τινος ἔθνους, ἀριθμός τις ἀνδρῶν πεπαιδευμένων βαθυνόντων, τολμηρῶν φιλοσόφων ἢ καὶ εὐφυῶν θεωρητικῶν ἢ δύναμις αὗτη συγκροτεῖται ἐκ τῶν μεσαίων φώτων, ἐκ τῆς γενικῆς γνῶσεως τῶν πρακτικῶν ἀρχῶν καὶ θεσμοθεσιῶν, εἰς δὲς ἀνήκει ἡ διεύθυνσις τῶν ἀνθρωπίνων ὑποθέσεων. »

Ζήσας βραχὺν μὲν ἀλλ' εὐεργετικώτατον βίον διξιος διάδοχος τῆς Κ. Στάελ, ἀπέθανεν ἐν Κόππετ ἡλικίαν ἄγων τριάκοντα ἑπτά ἑταῖς. Τελευταίαν δὲ εὐχὴν ἀπέτεινε πρὸς οὐρανὸν ὑπὲρ τοῦ *Pays-de-Vaud* καὶ τῆς Ἐλβετίας εἰπὼν πρὸς τοὺς περὶ αὐτὸν διακρύοντας· « Εὔχεσθε μετ' ἐμοῦ ὑπὲρ τῆς ἐπιφράξιας καὶ τῆς πολιτείας ταύτης » (1).

ΚΕΦ. ΚΕ'.

Οὐιωρὸς τῆς Κ. Στάελ καὶ ἡ ἀρατολικὴ Ἐκκλησία.

Ἄναγινώσκοντες τὰ συγγράμματα τοῦ πρίγκηπος Ἀλέρτου de Broglie, εὑρίσκομεν ἐν αὐτοῖς τὴν δι-

(1) "Opas Lettres sur l'Angleterre, 97—98.

πλὴν ἐπιφρόην τῆς τε Γενεύης καὶ τῆς ἐνδόξου αὐτοῦ προμήτορος. Ὁ πρίγκηψ ὑπῆρχε κατὰ πρῶτον διαμαρτυρόμενος ὅσον τοῦτο εἶναι δύνατὸν εἰς ῥωμαῖον καθολικὸν, καὶ ἐδοκίμασεν, ὅτε ἤρχισεν ὁ φιλολογικὸς αὐτοῦ βίος, νὰ κατασταθῇ οἵονελ ἀντιπρόσωπος τῆς δειλῆς καὶ ἀλόγου μεταρρυθμίσεως, ἡτις ὠνομάσθη γχλικανισμὸς, ἡτοι ἔτυχεν ἐπωνυμίας δεικνυούσης τοὺς περιστόξους δισταγμοὺς καὶ τὰς διηγεῖταις ἀσυνεπέιταις τῶν συμπολιτῶν τοῦ Bossuet καὶ τοῦ Πασκαλ. Δυστυχῶς ὅμως τὸ βάθρον ἐφ' ὃν ἐπάτησεν δὲ ἔγγονος τῆς Κ. Στάελ εἶχεν ὑποσκρῆπτο πρὸ πολλοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦτισμοῦ, οὗ τιος δικόσμος (ἢ πρῶτης *Oίκουμένη*) εἶναι τὸ κύριον ὅργανον. Ἡ Νέα ἐπιθεώρησις, τὴν ὅποιχν δέ νέος συγγραφεὺς, ἀπειπεράθη ν' ἀντιτάξῃ εἰς τὸν δραστήριον προσηλυτισμὸν τῆς Κ. Στάελ εἶχεν διευθετητος τοὺς μοναχῶν δυσηρέστησε καὶ τοὺς ὑπερορούσες καὶ τοὺς μεταρρυθμιστάς. Μάτην δὲ διευθυντὴς τοῦ περιοδικοῦ τούτου συγγράμματος ἐλεγεν εἰς τοὺς ὅμοιοράτους τῆς Κ. Στάελ· « Εἰμὶ πτηνόν· ἰδετε τὰ πτερά μου» καὶ πρὸς τοὺς φίλους τῶν Κ. Κ. Veillot καὶ Nicolas, « Εἰμὶ ποντικός· ζήτωσαν αἱ γαλαζίαι· ν' ἡ τετριμένη αὕτη λεκτικὴ δὲν εὐδοκίμησεν· τί ἀπελείπετο λοιπὸν τῷ ἀπογόνῳ τῆς Κορίνης; νὰ δεχθῇ εἰλικρινῶς ἡ τὴν ἐλευθερίαν ἔρευναν ἡ τὴν ἀρχὴν τῶν ὑπερορίων. Φαίνεται δὲ ὅτι ἐνεκολπώθη τὸ δεύτερον τοῦτο· διότι βλέπωμεν αὐτὸν σάμερον συνεργάτην ἐν τῷ Correspondant τοῦ κόμητος Falloux, τοῦ προμάχου τούτου τοῦ ἐστεμμένου δημίου, ὃν τινα ἡ Ρώμη δονάζει « Ἅγιον Πτον Ε'.

Ἐν τινι πονήματι τὸ ὅποικν διηγητὴ Broglie ἐδημοσίευσεν τὸ 1856, ἐνόμεσεν ὅτι ἡθελεν εὐχεστήσει τοὺς νέους αὐτοῦ φίλους ἀντιτάσσων· « τὴν δουλοσύνην τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας εἰς τὴν ὑπερόρχειον ἀνεξαρτησίαν τῆς Ρώμης. » Τὸ κατ' ἐμὲ δὲν ἀφῆκα ἀνεξελεγκτον τὴν φράσιν ταύτην. Ναὶ μὲν δὲν παραγνωρίζω τὰ σφράγια τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας, φρονῶ δημαρχὸς διὰ τὸν ἀξιολογωτάτην ὑπηρεσίαν ἀπονέμει αὐτῇ ὅς τις διδη ἀφορμὴν νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν βδελυράν ἐξουσίαν τὴν ποτίσασαν διὰ χειμάρρων αἴματος τὴν γῆν τῆς Δύσεως. Δι' ὃ καὶ δὲν ἐμπολεύθην ν' ἀποδείξω τὸ 1857 ἐν τῷ *Spectateur de l'Orient* (*Les Orientaux et les Papautés*), ὅτι οἱ ἐπανίοι οἱ δαψιλεύδειν εἰς τὴν Ρώμην ὑπὸ τοῦ συγγραφέως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς αὐτοκρατορίας κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα, εἶναι πάντη ἀνάξιοι αὐτῆς. Ἀλλως τε, ἀντικρούων τὸν ἔγγονον τῆς Κ. Στάελ, ἐπικαλοῦμαι τὰς ἀρχὰς αὐτῆς ταύτης τῆς ἐνδόξου γνωμικός. Τὰς ἀρχὰς ταύτας δὲν πρέπει ν' ἀφήσωσι νὰ προσβάλλωνται οἱ τελευταῖοι πρόμαχοι τῆς Παπούσης. Ἐλπίσωμεν δὲ ὅτι διὰ τῆς προστασίας τῆς Νέας ἐπιθεωρήσεως θέλει ποτὲ μάθει μελετῶν πρα-

κτικώτερον τὰ συγγράμματα τῆς Κορίνης, καὶ ἀναπολῶν τὰς παραδόσεις τῆς εὐγενοῦς αὐτοῦ μάρμαρος, τῆς δραστηρίου ταύτης πολεμίας τῆς Ρώμης, ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς θρησκείας, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς πολιτικῆς δὲν εἶναι δύνατὸν νὰ συμβιβασθῇ ἡ ἐλευθέρως ἔρευνα μετὰ τῶν ἀξιώσεων τῆς ἀπολύτου ἔξουσίας. Ὁ K. Broglie, δοτις ἐπιθυμεῖ ἐλευθέρως διωργανωμένην τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν, θέλει λοιπὸν νὰ ὑποβάλῃ Ρώμης;

Ἡ Οἰκουμένη ἐνόμιζεν δὲν ἔξυπριζεν αὐτὸν λέγουσα ὅτι « τὸ αἷμα τοῦ Νέκερ κυλοφορεῖ ἐν αὐτῷ ». Ἐγὼ δημαρχόντων τὸ θάρρος νὰ ἐπαναλάβω τὴν φράσιν ταύτην ὡς ἐνίσχυσιν ἀδελφικήν τε καὶ χριστιανικήν.

ΔΩΡΑ ΙΣΤΡΙΑΣ.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΣΥΛΛΟΓΗ

λέξεων φράσεων καὶ παροιμιῶν.

(Συνέχ. Τὸ φολλάδ. 333.)

Moussouliάτει (τρ. πρ.) Ἐμουσούλικσε, ἐχόρτασεν ἡ ἐκορέσθη ἐκ τοῦ φαγητοῦ.

Moustakalevρέα. Ἡ παρ' ἄλλοις *Moustaketa*. Εἴδος πολτώδους μίγματος ἐξ ἀλεύρου καὶ μούστου.

Moustári (τὸ). Καλεῖται δὲ πλήρης γάλακτος μικτὸς τῶν αἰγῶν ἡ προβάτων ἡ ἀγελάδων.

Moustróφα (ἡ). Εἴδος φίμου πλεκτοῦ δι' οὐ πειριμένη λέξις· δικηρήν καὶ μπουμποροχέφαλος ἡ μπουμπορόφυρα.

Moustári (ἡ). Η παρ' ἄλλοις *Moustakiria* ἡ θαλασσία κογγύλη. Καὶ ἔημα *Moustakirízω* ἡ κάμινο *Moustakiro* τουτ. διασκαλπίζω ἡ δικηρήττω πεπόνηρφόν τι. Διὰ τῆς Βουκίνας κράζουσι καὶ τοὺς εὐλαβεῖς εἰς τὰ ἔωκλήσια.

Moustróφα (ἡ). Άγγειον πήλινον στενόστομον γουργούλιζον τὸ πόσιμον ὕδωρ. *Koukloúskerή* ἐν Ρόδῳ λέξη πεποιημένη. Καὶ μπουρμπούλαρά ἔσπλυντα τὰ γούλικα ἡ τὸ στόμα διὰ γουργουλίσματος ὑγροῦ τινος. (**)

Moustríkha (ἡ). Η κοινῶς *Tσότρα* καλούμενη — Εἴδος ξυλίνου ἀγγείου στρογγύλου πεπιεσμένου. Ἡ παρ' ἄλλοις πλόσκα.

Moustríkha (ἡ). Κολλᾶ διατασθεῖσα πεπιεσμένη τούτη τοῦ ποτού. Καὶ μπουρμπούλαρά ἔσπλυντα τὰ γούλικα ἡ τὸ στόμα διὰ γουργουλίσματος ὑγροῦ τινος.

Moustríkha (ἡ). Η κοινῶς *Tσότρα* καλούμενη — Εἴδος ξυλίνου ἀγγείου στρογγύλου πεπιεσμένου. Ἡ παρ' ἄλλοις πλόσκα.

Moustríkha (ἡ). Καλεῖται τὸ σαρκῶδες μέρος τῶν ἐμπροσθίων διασκαλπίων ποδῶν τῶν ζώων τὸ ἐκλεχθεῖν πρὸς μαγείρευσιν.

Moustríkha, ἡ ὁδὸς δρόσος κατερχομένην ψιλὴ βροχή καὶ ἔημα μπουχᾶ ἡ μπουχίζω = περιβρέχω ἡ ριν-

(*) Σημειωτέον ἔτι ἀπαστολή τοῦ προφήτη ἡ ΣΗΜ. ΠΑΝΔ.

(**) Καὶ οἱ ἀρχαῖοι γοργύρα ἐν πιθανῷ; τὸ προύφερτον οὐ. ΣΗΜ. ΠΑΝΔ.

τέω διὰ τοῦ στόματος· καὶ μπουχδε—ή βόχα (exhalaison)—ἀποφορὰ τῶν σιτηρῶν καὶ ἄλλων καρπῶν.

Μισοπίτρακο, εἶδος μέτρου ἵσον μὲ δύο καυκίς.

Μυράγγικτος, δι μυράγγικτος. Λέγεται καὶ γυνελοδάρκαστος, δι μὲ τὸ παραμικρὸν ἐρεθιζόμενος η προσβαλλόμενος.

Μυροχάρτης, δι μυριθήρας. Εἶδος ἐντόμου.

Μυριστικά. Κυρίως καλοῦνται τὰ εὐώδη ἄνθη η ἄλλα βότανα (herbes odorifères).

Μυστρί (τὸ). Ἐκ τοῦ ἀρχίου μύστρος (μυριζεῖν τεκτονικὸν), δι' οὗ ἐπιχρίσουσι τὴν ἀσθετικὴν μαλακὰ παρ' ἄλλοις.

Μωρόρω. «Μωρόνετ τὸ παιδί»—ταῦτόσημον τῷ ἔργειον—εἰρηνεύω τὸ βρέφος. (ἴδε Ρήνεύω).

Μωροπίστευτος καὶ Μωρόπιστος. Οἱ λίκες εὔκολόπιστος ὡς τὰ μωρὸν παιδίον.

— » Ν « —

Νά (μόρ. δεικ.) — ίδος. — Νά με, Νά σου, Νά τορε — Νάτα καὶ Νάτα μας —. Νάτανε == (Νά τον) — Νάταρ κλιλλα, ἀντὶ νά ήσαν καὶ ἄλλα.

Ναρά η ράκι, ράκι (τὸ ἀποκόμισμα η νανούρισμα τῶν ζερφῶν). «Νά κάμη ραρά η ράκι, ράκι τὸ νινί».

Νάθραγά (τὰ) η Νάγαθρα. Εἶδος σταφυλῆς. Λέγονται καὶ θράγα τὰ ἐκλεκτὰ καὶ θρεμμένα σταφύλια.

Νάχα. (η) Εἶδος κοιτίδος, η κραββάτιον κρεμαστοῦ ἐπ' ὅμων διὰ τὰ βρέφη, κατεσκευασμένον εἴτε ἐξ ὑφάσματος χονδροῦ, εἴτε ἐκ δέρματος (ἴσως ἐκ τοῦ ράχη τῶν ἀρχ. η προβλά). Βούργια ἐν Κρήτῃ.

Νάχαρα (τὰ). «Δὲν έχει νάκαρα νὰ σηκωθῇ», ἀντὶ δὲ έχει μπατα η δυνάμεις. Λέγεται καὶ ηχάκαρα.

Νάμα (τὸ). Οἱ οῖνος δι χροπιμεύων εἰς τὴν τελετὴν τῆς λειτουργίας. Ναματερό (τὸ δοχεῖον διὰ νάμα).

Νάτο (τὸ). Τὸ νάζι, δι τρόπος, η συμπεριφορά (Γ' air), τὸ ψρός η τὸ φέρειμον.

Νέα réa. Γυρίζει τὴν réa réa (ἴσως ἐκ τῆς λέξεως Νεανίευμα)—étourderie de jeunesse.

Νέθω (ἀντὶ νήθω) καὶ γρέθω· καὶ η παροιμ. «νέθε νέθε βόκα μου, καταΐθαζε ἀλανάτη μου.» Λέγεται καὶ νέστρα η νέθουσα γυνή καὶ η παρ. «η καλὴ νέστρα καὶ κουτάλη νέθει. Καὶ νέμω (τὸ) == τὸ νῆμα, κλωστὴ διὰ μαρασμα.

Νέμπο καὶ ἐμπο (τὸ). Ή ἐκ νέρους τιὸς καταρρέουσα βροχὴ, καὶ παύουσα μετ' ὀλίγον η λέξις παράγεται ἐκ τοῦ ίταλ. nēmbo μπόρα (orange).

Νεροδόχος. Οἱ δικτεῖς πρὸς διάβασιν τῶν βροχήμων ὑδάτων, καὶ γεροχύτης τόπος ἐν τοῖς μαγειρίσιοις; δι που χύνονται τὰ ἀκάθατα ὑδάτα.

Νεροποτή καὶ νεροποντιὰ ἐν Κέρᾳ. Ἡ καταιγίς, η ἔργδολία βροχὴ, η φέρουσα καταποντισμόν.

Νεράιδα, η νηρής τῶν ἀρχαίων «ἀσπροφορεμένη ωσάν τὴν νεράιδα» καὶ γεραιδοπλασματέρια» ἐπίθ. λευκῆς καὶ εὐειδοῦς γυναικός.

Νέρια (τὰ). «Ἐβαλε τὰ νέρια» ἀντὶ ἐπροσπάθησε.

Νέποντες καὶ ἀμποτες (ἐπιρ) ἀντὶ εἴθε (ἐκ τοῦ ναὶ ἀμποτες).

Νειάτα (τὰ) η νεότης. «Ἐφαγε τὰ νειάτα του» δηλ. ἐκοπίσας πολὺ εἰς τὴν νεότητά του. (Νειότα παρ' ἄλλοις).

Νειόγαμπρος καὶ νειόνυφη. Οἱ νεόγαμπρος καὶ η νεόνυμφος, καὶ νειόπατρος == οἱ νεωστὶ ὑπανδρευτέροις.

Νοιδέθω καὶ ροῶ=ἐννοῶ, καταλαμβάνω. «δὲ ροιδεῖ» η «δὲν νοῦ, δὲν ἔννοει. Εἶναι ἀνόητος.» καὶ η φρ. «Δὲ νοιδέθι νὰ μοιράσῃ δύο γαϊδάρων ἄχυρα.»

Νοητερός. Οἱ νοήμων ἀνθρωποί, καὶ ἐπὶ ζώου «τί νοητερό ζώο.»

Νοικοκυρό (τὸ). Τὰ τῆς οἰκιακῆς χρήσεως. «Τὸ σπίτι ἔχει τὸ νοικοκυρό του.» Καὶ ροικοκύρης καὶ ροικοκυρά. Οἰκοδεσπότης κλ.

Νομὴ καὶ κομάδη. Περιοχὴ διὰ βοσκὴν τῶν ζώων. Καὶ ξερούρη. (η ξηρὰ βοσκὴ τῶν ἀγρῶν). Νομὴ σημάνει καὶ τὸ εἰσόδημα τοῦ ἀγροῦ.

Νοδεύω. Περιπλανᾶμαι η περιφέρομαι εἰς τινα τόπον διά τινα σκοπὸν (ἴσως ἐκ τοῦ ὁδεύω).

Νόημα. Τὸ νεῦμα η σημεῖον. «τοῦ ἔκαμε νόημα νὰ ἔλθῃ». τουτ. τοῦ ἔνευσε διὰ σημείου.

Νοθούλα καὶ θούλα η ἀποφορά, η δυσωδία, καὶ ιδίως λέγεται η νόσος τῶν σταφυλῶν (ἐκ τῆς ἀποφορᾶς των).

Νομάδη (τὸ) οἱ νομὸς, η περιοχὴ τῶν ἀγρῶν. Τὰ ἀπόκεντρα κτήματα τῶν χωρικῶν, διου διατρίβουν μετὰ τῶν ζώων αὐτῶν ἐν καιρῷ θέρους διὰ τὰς ἐργασίας τῆς συγκομιδῆς κτλ. (ἴσως ἐκ τοῦ νομάζω).

Νόμος ἀντὶ όμοις. Λοφίσκος χωματώδης. «Τὸ χωράφι κάνει νόμο η ἔχει νόμο. σήκωμα ἐν εἰδει ὄμοιο.

Νοστιμάδα (η). Λέγεται κατ' εὐφημισμὸν η κόπρος διὰ τοὺς ἀγροὺς (fumier, fiente).

Νορδάλες. Τὸ νεφελῶδες θόλωμα εἰς τὸν οῖνον, καὶ αἱ κηλίδες τοῦ προσώπου.

Νουτό. Η ἔργδολία βροχὴ (νετός). «κάνει πολὺ νυτό» τουτ. ἀφονον βροχήν.

Νοτίζω, ης τὸ τῶν ἀρχαίων καὶ νοτιάω εἴμαι διγρός. «δι καιρὸς ἐνότισε». «τὰ δοῦχα ἐνότισαν.»

Νταταρίζω (προφ. ώς d ίτ.) καὶ ηταταρέρω. «έτατατάρισε ἀπὸ τὸ κρύο». Λέγεται καὶ τουρτουρίζω, τρεμουλιάζω, μαργόνω, ναρκῶ ὑπὸ τοῦ ψύχους (cahoter). (1)

(1) Καὶ οἱ ἀρχαῖοι ταρταρίζω. ΣΗΜ. ΠΛΑΝΑ.

Νόχι καὶ κρέας. φράσ. «Εἶναι νόχι καὶ κρέας.» τουτ. φίλοι ἀχώριστοι, οἵ οἵ ὄνυχες ἀπὸ τοῦ κρέατος· ταῦτα σημεῖαν τῷ φυλλὶ κλειδὶ ως η κλεις μετὰ τοῦ κλείθρου.

Νωπός ἀντὶ οὐρός μᾶλλον η θρεγμένος.

(Ἐπεται συρέχεια).

Ο ΘΑΜΝΟΣ ΤΟΥ ΚΑΚΑΟΥ. (1)

Ο θάμνος ο φύων τὸ κακάον, τὸ πολύτιμον αὐτὸν ἀμύγδαλον, αὐξάνει αὐτομάτως εἰς τὰ παρθένα καὶ ἀδιάφορα δάστη τῆς ἐν μέσῳ τῶν τροπικῶν ἀμερικῆς. Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν ἐκαλλιεργήθη ἐν Μεξικῇ, μετὰ ταῦτα δὲ εἰς τὰς Ισπανικὰς κτήσεις, εἰς τὰς ἀντίλλας, εἰς τὰς Φιλιππίνας νήσους, εἰς τὴν νήσον τῆς Γαλλίας, καὶ εἰς τὴν Βουρβόνα. Τὸ καλλίστης δὲ ποιότητος εἶδος τοῦ προΐόντος αὐτοῦ, εἶναι τὸ λεγόμενον κακάον Τριγιδάρης καὶ κακάον διχρού τῆς Κολομβίας, ἀνακαλυψθὲν ὑπὸ τοῦ Χουμπόλδου καὶ τοῦ Βομπλάνδ.

Ο θάμνος τοῦ Κακάου, κατὰ τὸν Διναΐον, ἀνήκει εἰς τὴν δεκάτην ἑδόμην κλάσιν τῆς δεκανδρικῆς πολυαδελφίας. Ονομάζει δὲ αὐτὸν Θεόβρωμα η τοι θείαν τροφήν. Ο δὲ Jussieu κατατάσσει αὐτὸν, εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν μαλαχοειδῶν φυτῶν καὶ δι Candolle εἰς ἄλλην. Ο θάμνος αὐτὸς αὐξάνει μέχρι δύω μέτρων, ἀλλὰ σπανίως συνήθως σύμως, βλέπετε τις θάμνους ἐνδός μέχρι δύω μέτρων ὑψούς. Τὸ ξύλον αὐτοῦ εἶναι τὰς πορώδεις καὶ ἐλαφρόδορον δὲ φλοιὸς κανελλείου χρώματος. Τὰ φύλλα ἔχουσι μῆκος 25—30 ἑκατοστομέτρων, καὶ πλάτος δέκα εἶναι δὲ προσηρημένα εἰς τοὺς κλάδους διὰ πλα-

(1) Πάντες γνωρίζουσιν δι της η σοκολάτας εἶναι πολλὰ εὐεργετικὴ τροφὴ διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ βεβαίοι ἔτι πλέον τοῦτο η εἰς τὰ πεφωτισμένα ἔθνη τῆς Εὐρώπης μεγάλη κατανάλωσις αὐτῆς. Δὲν γνωρίζουσιν δόλοι τὴν καταγωγὴν τοῦ καρποῦ κακάου, οὐδὲ η σοκολάτα κατασκευάζεται, τὴν καλλιέργειαν καὶ τὴν πολλαπλασίαν τῶν διαφόρων εἰδῶν τούτου. Ο πόθος μου εἰς τὴν μεταφορὰν τῆς σοκολάτας καὶ η πολλὴ μου προσπάθεια διὰ τὸ τέλος τῆς ηραντούσης, τὰ θέτουσιν εἰς τὰς ἀποθήκας, η τὰ ἐμβάλλουσιν εἰς τὴν γῆν, διὰ τὸν ἀνιδρώσασιν, η ἀνεβάσασιν ως λέγουσιν οἱ ἀποικοι. Άφοι δὲ η δινίδωσις τελειώσῃ, ἀποδεικνυομένη ἐκ τοῦ βαθύτερου χρώματος τοῦ ἀμυγδάλου, τότε ἐπαναρχίζουσι τὴν ἀποξήρανσιν αὐτοῦ, καὶ ἀφοι τελειώσωσι καὶ αὐτὴν τὴν πρόστιν, πωλοῦσι τὸ κακάον εἰς τὴν ἀγοράν.

Κατὰ τινα δὲ παράδοσιν τῶν Μεξικανῶν, τὸ Κα-

κάνον θεωρεῖται περὶ αὐτῶν ὅτι ἔχει θείαν καταγωγήν· καὶ πρὶν ἡ δύμιλήσωμεν περὶ τῆς καλλιεργείας τοῦ φυτοῦ αὐτοῦ νομίζομεν ὡφέλιμον νὰ διηγηθῶμεν τὴν περίεργον ταύτην πρόληψιν.

Κατζαλκάουλτ, ὁ καπούρδος καὶ προφήτης, ἔφερεν ἀπὸ τὸν ἀπολεσθέντα παράδεισον τῆς Ἐδεύ, ὃπου αὐτὸς μετηνέθη, τοὺς σπόρους τοῦ Κουάτ-κατζάουλτ· καὶ αὐτὸς ἐκκλιεργησεν αὐτοὺς εἰς τοὺς κάπους αὐτοῦ ἐν Ταλτζίτεπέκ. Ἐτρέφετο δὲ ἐκ τῶν καρπῶν, καὶ εὑφράνετο ἐκ τοῦ γλυκυτάτου ποτοῦ τοῦ ἑξαύτου κατακεκυριζόμενου. Ἡ οὐρανία αὕτη τροφὴ, καὶ αὐτὸς τὸ θεῖον νέκταρ, ἀνέπτυξεν εἰς αὐτὸν τινας ψυχικὰς δυνάμεις καὶ τὸν ἐπρόκισταν μὲ τὴν παγκόσμιον ἀπιστήμην. Ἀπασῶν δὲ τῶν ἀνθρώπινων γνώσεων ἐγένετο εἰδήμων, καὶ οὐδὲν αὐτὴν ἡ φύσις ἐκάλυπτε πλέον μυστήριον εἰς αὐτόν. — Ἀλλ' ἡ γνῶσις αὕτη τὸν κατέστρεψεν. Αὐτὸς συνάθροιζε περὶ αὐτὸν διπαδοὺς καὶ μύστας τινὰς, τοὺς δόποιους ἐδίδασκε τὴν Γεωργικὴν, τὴν Ἀστρονομίκην, καὶ τὴν Ἰατρικήν. Οὐ δὲ λαὸς τοῦ ἀνανάκα, σεβόμενος τὴν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρὸς, καὶ θαυμάζων τὴν ὑπερφυῆ ἀπιστήμην του, τὸν ἐξέλεξεν ἀρχηγὸν του. Εὔνοούμενος ὑπὸ τῶν θεῶν ἐκίνει τὴν ἀντιζηλίαν τῶν ἄλλων, ἀλλ' οὐδὲν ἀντεποιέστο τὴν θέσιν του. Τὰ ἀνάκτορα αὐτοῦ ἐν Τουλζήσκαν τὰ ὀρειότερα καὶ λαμπρότερα τῆς οἰκουμένης, διατήρησεν τὸν ἀρχηγὸν πατέρα τῆς οἰκουμένης, διατήρησεν τὸν ἀρχηγὸν πατέρα τῶν μαλφετῶν λίθων ἢσκαν τὸ μόνον ὑλικὸν τῆς οἰκουμένης. Ἐξαισίκς δὲ ὠραιότητος καὶ πλήρεις θελγήτρων γυναικίς ἐκόσμουν τὰ τερπνὰ καὶ εὐφρόσυνα ἐκεῖνα μέρη καὶ ἐσπειρον εὐτυχίαν ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ μακριού ἐκείνου. ἀγδρὸς τὸν ὅπειρον ὁ δῆμος ἐλάτερες καὶ ὑπερηγάπα, οἱ δὲ μύσται καὶ ὀπταδοί του ἐσέβοντο. Ἀλλὰ φεῦ! ἡ ἀνθρώπινος φιλοδοξία εἶναι ἀκόρεστος. Οἱ Κατζαλκάουλτ, ἐπειδύμει νὰ ἥγαιναι θάνατος. Μάγος δέ τις φύμονᾶν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, ὑπερχέθη νὰ κορέσῃ τὴν μόνην ταύτην ἀπιστύμιαν του. Ἐπαρουσίασε λοιπὸν αὐτῷ φιλόην ἐμπειριέχουσαν ποτόν τι, διπέρης τὸν καταστήσει ἀθάνατον ἀλλ' ἄμφι αὐτὸς τὸ ἐκένως κατέστη παράφων. Αὐτὸς κατέστρεψε πᾶν ὅτι ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ καὶ ἡ φρόνησις ἄλλοτε εἶχε συστάσει, καὶ διέσπειρε τὴν δυστυχίαν καὶ τὴν καταστροφὴν ἐπὶ τοῦ δήμου τὸν δόπιον ἄλλοτε εἶχε καταστήσει εὐτυχῆ. — Μετὰ ταῦτα ἐγκατέλιπε τοὺς κήπους του, ἐπέρασε τὴν Τουκατάν καὶ ἔγινεν ἄφαντος εἰς Ίουκά, ἀναληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Πνεύματος, διὰ νὰ μεταχυρφωθῇ εἰς πνεῦμα τῆς βροχῆς καὶ τῆς δρόσου καὶ ἐπομένως αἰτίαν τῆς γηίνου καρποφορίας. Οἱ λαοὶ τῆς ἀμερικῆς εἰς ἀνάμνησιν τῶν εὐεργεσιῶν τούτων τὸν ἀλάτρευον ὑπὸ τὸ ὄνομα Βατάν, ἡ ὁρεως περιβεβλημένου ὑπὸ θείων καὶ οὐρανίων πτερῶν. Οἱ ὀπταδοί του διέδωκαν τὴν ἀπιστήμην αὐτοῦ διὰ τῆς μυ-

σεως. Τινὲς δὲ συγγραφεῖς θέλουσιν ὅτι δὲ Κατζαλκάουλτ αὐτὸς εἶναι ὁ ἄγιος Θωμᾶς ὅτις μετέβη καὶ ἐκάρπεζε τὸ εὐχαριστικὸν εἰς τὸν Νέον Κόσμον.

(Ἐκ τῆς ἐφημερίδος L'industrie illustrée.)

ΚΟΙΛΙΟΣ

ΚΑΙ ΡΩΜΑΪΚΗ ΕΠΙ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΝΕΟΛΑΙΑ.

(Συνέχ. τὸς φυλλαδ. 333.)

B'.

Ἀλλ' δὲ Κοίλιος δὲν ἐγένετο μόνον ἡρως ἐρωτικῶν περιπετειῶν καὶ δὲν ἦρκεσθη εἰς τὴν κούφον δόξαν προτύπου τῆς κομφοπερπείας παρὰ τὴν ἡρωατικήν νεολαία. Εἶχε καὶ προτερήματα σοβαρώτερα. Χάρις εἰς τὰ μαθήματα τοῦ Κικέρωνος, ἐγένετο ταχέως μέγας ἡρήτωρ. Μετὰ μικρὸν ἀπὸ τῆς ἀφέσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς τιμίας ἐκείνου κηδεμονίας, παρῆλθεν εἰς τὸν δῆμον ἐν δίκῃ καθ' ἣν ἐπάλαισε πρὸς αὐτὸν τὸν Κικέρωνα· καὶ διαθητὴς ἐνίκησε τὸν διδάσκαλον. Ἀπὸ τῆς ἐπιτυχίας ταύτης, ἡ φήμη αὐτοῦ ἐμεγαλύνθη. Καὶ ὑπῆρχον μὲν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἡρτορες μᾶλλον αὐτοῦ θαυμάζομενος ὑπὸ τῶν φιλοκάλων ἀνθρώπων καὶ κρινόμενοι ἐντελέστεροι κατὰ τὴν δεινότητα, οὐδένα δύμως ἐφοδιοῦντο περισσότερον διὰ τὴν ζωηρότητα τῶν ὀρειχύτερων καὶ λαμπρότερων τῆς οἰκουμένης, διαθητὴς ἀρχούριος, οἱ πολύτιμοι καὶ τι μαλφετεῖς λίθοι ήσαν τὸ μόνον ὑλικὸν τῆς οἰκουμένης. Ἐξαισίκς δὲ ὠραιότητος καὶ πλήρεις θελγήτρων γυναικίς ἐκόσμουν τὰ τερπνὰ καὶ εὐφρόσυνα ἐκεῖνα μέρη καὶ ἐσπειρον εὐτυχίαν ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ μακριού ἐκείνου. ἀγδρὸς τὸν ὅπειρον ὁ δῆμος ἐλάτερες καὶ ὑπερηγάπα, οἱ δὲ μύσται καὶ ὀπταδοί του ἐσέβοντο. Ἀλλὰ φεῦ! ἡ ἀνθρώπινος φιλοδοξία εἶναι ἀκόρεστος. Οἱ Κατζαλκάουλτ, ἐπειδύμει νὰ ἥγαιναι θάνατος. Μάγος δέ τις φύμονᾶν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, ὑπερχέθη νὰ κορέσῃ τὴν μόνην ταύτην ἀπιστύμιαν του. Ἐπαρουσίασε λοιπὸν αὐτῷ φιλόην ἐμπειριέχουσαν ποτόν τι, διπέρης τὸν καταστήσει ἀθάνατον ἀλλ' ἄμφι αὐτὸς τὸ ἐκένως κατέστη παράφων. Αὐτὸς κατέστρεψε πᾶν ὅτι ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ καὶ ἡ φρόνησις ἄλλοτε εἶχε συστάσει, καὶ διέσπειρε τὴν δυστυχίαν καὶ τὴν καταστροφὴν ἐπὶ τοῦ δήμου τὸν δόπιον ἄλλοτε εἶχε καταστήσει εὐτυχῆ. — Μετὰ ταῦτα ἐγκατέλιπε τοὺς κήπους του, ἐπέρασε τὴν Τουκατάν καὶ ἔγινεν ἄφαντος εἰς Ίουκά, ἀναληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Πνεύματος, διὰ νὰ μεταχυρφωθῇ εἰς πνεῦμα τῆς βροχῆς καὶ τῆς δρόσου καὶ ἐπομένως αἰτίαν τῆς γηίνου καρποφορίας. Οἱ λαοὶ τῆς ἀμερικῆς εἰς ἀνάμνησιν τῶν εὐεργεσιῶν τούτων τὸν ἀλάτρευον ὑπὸ τὸ ὄνομα Βατάν, ἡ ὁρεως περιβεβλημένου ὑπὸ θείων καὶ οὐρανίων πτερῶν. Οἱ ὀπταδοί του διέδωκαν τὴν ἀπιστήμην αὐτοῦ διὰ τῆς μυ-

ἄρυπτίσωσι τὸν Ἀντένιον καλοῦσιν αὐτὸν κατ' ὄνομα, ἀνεγείρουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ αὐχένος. Αἱ μὲν ψυχικοὶ λόγους εἰς τὸ οὖς αὐτοῦ, αἱ δὲ σκληρότερον χρώμεναι καὶ τύπουσιν αὐτὸν ἀλλ' ἐκεῖνος, ἀναγνωρίζων τὴν τεφνήν καὶ τὴν ἀρετὴν τείνει ἐξ θους τοὺς βραχίονας, δράττει καὶ ἐναγκαλίζεται τὴν προστυχούσαν. Οὔτε κοιμάται, τοσοῦτον κραυγάζουσιν ὅπως ἐξυπνίσσωσιν αὐτὸν, οὔτε ἐγρηγορεῖ τοσοῦτον μεθύει. Τέλος μὴ δυνηθεὶς ν' ἀποστέσῃ τὸ νόσταγμα, ἀπάγεται περιφρόητος ὑπὸ τῶν ιδίων ἐκαποντάρχων καὶ τῶν ἐρωμένων. »

Οἱ κεκτημένοι δεινότητα τοσοῦτον δέσειν καὶ δηκτικὴν φύσει εἶχεν ἐπιθετικὰς δρέξεις. Όθεν οὐδὲν ἤρεσκε τῷ Κοιλίῳ μᾶλλον τῆς προσωπικῆς πάλης. Εἰ καὶ διλύγον ἐτιμάτο ἐν Ἐώμη τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κατηγόρου οὐδέποτε ἀπέφευγε νὰ κατηγορήσῃ. Ἡγάπα καὶ ἐπεζήτει τὴν συζήτησιν διότι ἦν βέβαιος πάντοτε περὶ τῆς ἐπιτυχίας καὶ εἶχε τρόπον βιαίας καὶ τοὺς πάσιν ἀπροσμάχου προσθίλατος. Ήχετο νὰ ἀντείπῃ τις αὐτῷ διότι ἡ ἀντιλογία ἐζωπύρου καὶ ἐδίδου αὐτῷ δυνάμεις. Οἱ Σενέκας λέγει διότι πελάτης αὐτοῦ τις, ἀγθωπος εἰρηνικός, καὶ βεβαίως μποστάς τὰς σκαιότητας τοῦ Κοιλίου, ἡρκεῖτο ποτε κατὰ τὸ γεῦμα ν' ἀπαντῷ εἰς τὸν λόγους αὐτοῦ· δὲ Κοίλιος ὀργισθεὶς διότι δὲν ἤδυνατο νὰ δργισθῇ· « Τόλμησον λοιπὸν νά μ' ἀντείπης, εἴπε μετὰ θυμοῦ, ὡστε νὰ γείνωμεν ἐνταῦθα δύο. » Ή δεινότης τοῦ Κοιλίου, οἷς περιέργαφα αὐτὴν, ἡρμοζε, καὶ βεβαίως μποστάς τὰς σκαιότητας τοῦ Κοιλίου, ἡρκεῖτο ποτε κατὰ τὸ γεῦμα ν' ἀπαντῷ εἰς τὸν λόγους αὐτοῦ· δὲ Κοίλιος ὀργισθεὶς διότι δὲν ἤδυνατο νὰ δργισθῇ· « Τόλμησον λοιπὸν νά μ' ἀντείπης, εἴπε μετὰ θυμοῦ, ὡστε νὰ γείνωμεν ἐνταῦθα δύο. » Η δεινότης τοῦ Κοιλίου, οἷς περιέργαφα αὐτὴν, ἡρμοζε, καὶ βεβαίως μποστάς τὰς σκαιότητας τοῦ Κοιλίου, ἡρκεῖτο ποτε κατὰ τὸ γεῦμα ν' ἀπαντῷ εἰς τὸν λόγους αὐτοῦ· δὲ Κοίλιος ὀργισθεὶς διότι δὲν ἤδυνατο νὰ δργισθῇ· « Τόλμησον λοιπὸν νά μ' ἀντείπης, εἴπε μετὰ θυμοῦ, ὡστε νὰ γείνωμεν ἐνταῦθα δύο. » Η δεινότης τοῦ Κοιλίου, οἷς περιέργαφα αὐτὴν, ἡρμοζε, καὶ βεβαίως μποστάς τὰς σκαιότητας τοῦ Κοιλίου, ἡρκεῖτο ποτε κατὰ τὸ γεῦμα ν' ἀπαντῷ εἰς τὸν λόγους αὐτοῦ· δὲ Κοίλιος ὀργισθεὶς διότι δὲν ἤδυνατο νὰ δργισθῇ· « Τόλμησον λοιπὸν νά μ' ἀντείπης, εἴπε μετὰ θυμοῦ, ὡστε νὰ γείνωμεν ἐνταῦθα δύο. » Η δεινότης τοῦ Κοιλίου, οἷς περιέργαφα αὐτὴν, ἡρμοζε, καὶ βεβαίως μποστάς τὰς σκαιότητας τοῦ Κοιλίου, ἡρκεῖτο ποτε κατὰ τὸ γεῦμα ν' ἀπαντῷ εἰς τὸν λόγους αὐτοῦ· δὲ Κοίλιος ὀργισθεὶς διότι δὲν ἤδυνατο νὰ δργισθῇ· « Τόλμησον λοιπὸν νά μ' ἀντείπης, εἴπε μετὰ θυμοῦ, ὡστε νὰ γείνωμεν ἐνταῦθα δύο. » Η δεινότης τοῦ Κοιλίου, οἷς περιέργαφα αὐτὴν, ἡρμοζε, καὶ βεβαίως μποστάς τὰς σκαιότητας τοῦ Κοιλίου, ἡρκεῖτο ποτε κατὰ τὸ γεῦμα ν' ἀπαντῷ εἰς τὸν λόγους αὐτοῦ· δὲ Κοίλιος ὀργισθεὶς διότι δὲν ἤδυνατο νὰ δργισθῇ· « Τόλμησον λοιπὸν νά μ' ἀντείπης, εἴπε μετὰ θυμοῦ, ὡστε νὰ γείνωμεν ἐνταῦθα δύο. » Η δεινότης τοῦ Κοιλίου, οἷς περιέργαφα αὐτὴν, ἡρμοζε, καὶ βεβαίως μποστάς τὰς σκαιότητας τοῦ Κοιλίου, ἡρκεῖτο ποτε κατὰ τὸ γεῦμα ν' ἀπαντῷ εἰς τὸν λόγους αὐτοῦ· δὲ Κοίλιος ὀργισθεὶς διότι δὲν ἤδυνατο νὰ δργισθῇ· « Τόλμησον λοιπὸν νά μ' ἀντείπης, εἴπε μετὰ θυμοῦ, ὡστε νὰ γείνωμεν ἐνταῦθα δύο. » Η δεινότης τοῦ Κοιλίου, οἷς περιέργαφα αὐτὴν, ἡρμοζε, καὶ βεβαίως μποστάς τὰς σκαιότητας τοῦ Κοιλίου, ἡρκεῖτο ποτε κατὰ τὸ γεῦμα ν' ἀπαντῷ εἰς τὸν λόγους αὐτοῦ· δὲ Κοίλιος ὀργισθεὶς διότι δὲν ἤδυνατο νὰ δργισθῇ· « Τόλμησον λοιπὸν νά μ' ἀντείπης, εἴπε μετὰ θυμοῦ, ὡστε νὰ γείνωμεν ἐνταῦθα δύο. » Η δεινότης τοῦ Κοιλίου, οἷς περιέργαφα αὐτὴν, ἡρμοζε, καὶ βεβαίως μποστάς τὰς σκαιότητας τοῦ Κοιλίου, ἡρκεῖτο ποτε κατὰ τὸ γεῦμα ν' ἀπαντῷ εἰς τὸν λόγους αὐτοῦ· δὲ Κοίλιος ὀργισθεὶς διότι δὲν ἤδυνατο νὰ δργισθῇ· « Τόλμησον λοιπὸν νά μ' ἀντείπης, εἴπε μετὰ θυμοῦ, ὡστε νὰ γείνωμεν ἐνταῦθα δύο. » Η δεινότης τοῦ Κ

φήμην ἀνθρώπους ἔχοντος ἀργάς, οὗτε ἐπειχερψες νὰ ἐπιβάλῃ τάξιν καὶ ἀκολουθίαν εἰς τὸν πολιτικὸν αὐτοῦ βίον. Ἐν αὐτῷ ὡς ἐν τῷ ἴδιωτικῷ βίῳ ἔζη διὰ μηχανημάτων. Ἡ περίστασις, τὸ συμφέρον, ἡ φιλία κατεσκεύαζον αὐτῷ προσωρινὴν πεποίθησιν, εἰς ἣν δὲν ἐκκυρώθη ὅτι θήσεις μείνει πιστὸς ἐπὶ πολὺ. Μετέβη ἀπὸ τοῦ Κικέρωνος εἰς τὸν Κατιλίναν ὅτε ἔκρινε τοῦτον ἰσχυρότερον¹ ἐπανέκαμψε δὲ πρὸς τὸν Κικέρωνα νικητήν. Ἄπηρες φίλοις τοῦ Κλωδίου ἐν ὅσῳ ἔμεινεν ἐφαστῆς τῆς Κλωδίας² ἀλλὰ κατέλιπε τὸν ἀδελφὸν ἄμ' ἀφεῖς τὴν ἀδελφὴν καὶ ἡσπάσθη αἴρην; τὴν φρτρίαν τοῦ Μίλωνος. Πολλάκις μετέβη ἀνευλαβῶς καὶ εὐχερῶς ἀπὸ τοῦ λαοῦ εἰς τὴν γερουσίαν, καὶ ἀπὸ ταύτης εἰς τὸν λαόν.

«ἄγαθοὺς πολίτας,» μὴ κλείων ἐν τούτοις τοὺς ὁφθαλμοὺς κατὰ τὸ σύνηθες αὐτῷ, πρὸς τὰς ἀμαρτάδας τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων πολεῖτῶν καὶ πικρῶν σκώπτων τοὺς φίλους αὐτοῦ, δισκός ἐτύγχανεν. Οἱ Κικέρωνες ἔκρινεν αὐτὸν ψυχρὸν καὶ ταλαντεύομενον· ηὔχετο νὰ ἰδῃ αὐτὸν ἐπὶ πλέον ἐνεχόμενον· ἀναχωρῶν δὲ εἰς Κιλικίαν δὲν ἔπιεν ἐγκωμιάζων τὰ μεγάλα προτερήματα τοῦ Πομπήου· «πίστευσόν μοι, ἔλεγεν αὐτῷ, παραδόθητι τῷ μεγάλῳ τούτῳ ἀνδρὶ ὅστις ἀσμένως δέξεται σε·» ἀλλ᾽ ὁ Κοίλιος ἐφυλάττετο. Ἐγίνωσκε τὸν Πομπήιον, οὐ τινος πολλάκις ἔγραψεν ἀστείως τὴν εἰκόνα³ διλγον μὲν ἐθαύμαζεν, οὐδόλως δ' ἤγάπτει αὐτόν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέσχεν αὐτοῦ, ἰσχύοντος μάλιστα, κατ' οὐδένα τρόπον, ἐννοεῖται, θήσειν δουμένει ποὺς

Τῷ δόντι δὲ, διίγονον ἔμελον αὐτῷ περὶ τῆς ὑπηρετουμένης αἱρέσεως καὶ δὲν εἶχεν ἀνάγκην πολλῶν ἀγώνων ὅπως ἀποσπασθῇ αὐτῆς. Ἐνῷ ἐφαίνετο τὰ μάλιστα ὑπέρ αὐτῆς μοχθῶν, ἐλάλει περὶ αὐτῆς οὕτως, ὡςτε ἐνομίζετο ἐντελῶς ἔνος αὐτῆς. Καὶ κατ’ αὐτὰς δὲ τὰς σοζαρωτέρας ὑποθέσεις, καὶ προκειμένης τῆς τύχης τῆς δημοκρατίας, οὐδόλως φάνεται πιστεύων ὅτι ἐνέχεται καὶ αὐτὸς, καὶ ὅτι ἔχει συμφέρον εἰς τὴν σωτηρίαν ἢ τὴν ἀπώλειαν αὐτῆς. «Ἔμας ἀποθλέπει τοῦτο, ἔλεγε, πλούσιοι γέροντες.» Εἰς ἐκεῖνον δμως τί μέλι; ἔχων πάντοτε ἐντελῶς ἐφθαρμένην τὴν ίδιαν οὐσίαν, οὐδέποτ’ ἔχει ὃ τι ἀπολέσει. Διὸ πάντα τὰ εἰδὸν τῆς κυβερνήσεως εἰσιν αὐτῷ ἀδιάφορα καὶ μόνον συμφέρον κατὰ τὰς πάλιξ ταύτας, ἐν αἷς ἐν τούτοις ἀγωνίζεται ἐνεργέστατα, ἔχει τὴν περιέργειαν. Καταδύει μετὰ ζήλου εἰς τὰς ταραχὰς τοῦ πολιτικοῦ βίου, διότι ἐκεῖθεν βλέπει πλησίεστερον τὰ πράγματα καὶ τοὺς ἀνθρώπους, ἐκεὶ δύναται τις νὰ συλλάβῃ σκέψεις ἀστειοτάτας καὶ ἐκεὶ εὑρίσκει θεάματα τερπνά. Ἀναγγέλλων τῷ Κικέρωνι μετ’ ἀξίζες λόγου δεξιδερείκας τὸν ἐμφύλιον πόλεμον προσπελάζοντα καὶ τὰ ἐπερχόμενα δυστυχήματα, προστίθοντι. «Ἀν μὴ ὑπεκινδύνευες, ἔλεγον ἂν σοι ὅτι ἡ τύχη παρασκευάζει ἡμῖν μέγα καὶ περίεργον θέαμα.» Σκληρὸς λόγος, σκληρῶς ὑπὸ τοῦ Κοιλίου ἐν τῷ ὕστερον χρόνῳ ἀποτιθεὶς, διότι οὐδέποτε παιζεῖ τις ἀκινδύνως αἱματηρὰς παιδιάς, καὶ πολλάκις ὁ θέλων ἔσυτὸν ἀπλῶς θεατὴν ἐγένετο θύμα.

Ούτε δέ δ πόλεμος, θν ἀνήγγειλεν οὕτω τῷ Κικέ-
ρωνι, ἔμελλεν ἕσεσθαι, δ Κοίλιος πρὸ μικροῦ ἦν ἐκ-
λελεγμένος ἀγορανόμος καὶ πρωτίστην φροντίδα
εἶχεν ὅπως μετακομίσεις πάνθηρας ἐκ Κικλείας διὰ
τοὺς ἀγῶνας οὓς ἥθελε νὰ παράσχῃ τῷ λαῷ. Κατ' ἐ-
κεῖνον τὸν χρόνον, μᾶλλον ἢ ἥττον ἐν ταῖς διαφόροις
φυτρίαις διατρίψκε, ἐφείνετο συντεταγμένος τῇ γε-
ρουσίᾳ, ἥτοι περὶ γερουσικῶν ἐλάλει λέγων « οἱ
φίλοι ήμῶν » καὶ ἐπιτηδεύμενος ἀπεκάλει αὐτοὺς
γοὺς τῆς πολιτείας ἔχοντες, ἐκυμαίνοντο διπταζόμε-
νοι τῆς κάκεσσε καὶ μετεβάλλοντο πολλάκις. Αἱ
φανεραὶ αὐται μεταβολαὶ ἀνδρῶν ἀξιοτίμων καὶ σε-
βασμίων ἐτάρασσον τὰς ἀσθενεῖς συνειδήσεις καὶ
καθίστασαν τὸ δίκαιον σκοτεινόν. Ο δὲ Καῖσαρ, γι-
νώσκων τὰς ἀμφιθεολίξ ταύτας καὶ ἐλπίζων ἐκ τού-
των ὄφελειν, εἰργάζετο ἀνενδότις ὅπως αὐξήσοι
αὐτῶν τὰς αἰτίας. Καθ' ἣν ὥραν παρεσκευάζετο εἰς
τὴν κατάλυσιν τοῦ πολιτεύματος τῆς Ἰδίας πατρίδος,

παρετέγεν έσωτδον ἐπιτηδείως μᾶλλον παντὸς ὅλου σεβόμενον αὐτό. Ἐμπαιρος δέ τις τούτων κριτής καὶ εἰδὼς κάλλιστα τοὺς ῥωμαϊκοὺς νόμους, μεθ' ὄρφουν ἔξετασιν ὀμολόγησεν ὅτι διὰ Καῖσαρ ἐπρατεῖ νόμιμα, δικαίας τὰς κατὰ τῶν τότε ἔχων μοιφάς (1). Ἐφύλαττετο τότε οὐδὲ ἀπεκάλυπτε τοὺς ἰδίους σκοποὺς πάντας, οὐδὲν ὀμβίλει εἰλικρινῶς, ὡς ὑστερώτερον ὅτι ἐγένετο κύριος. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν προστάχετο διάδοχος τῶν Γράκχων καὶ πρόμαχος τῶν τοῦ λαοῦ δικαιωμάτων· τοῦτο δὲ ἔξεπίτηδες ἔλεγε, τοὺς πάντας καθησυχάζων, ὅτι οὐδὲν κοινὸν μεταξὺ τῆς πολιτείας καὶ τῶν γινομένων, καὶ περιώριζε τὸ ζῆτημα εἰς πάλην μεταξὺ δύο ἴσχυρῶν ἀπαιτητῶν. Ἐνῷ δὲ συνεκρότει λεγεῖντος ἐν ταῖς πόλεσι τῆς Ἀνω Ἰταλίας καὶ συνέλεγε νεανίας ἔνθεν τῶν Ἄλπεων, ἀδιακόπως περὶ ἐπιθυμίας τοῦ δικτηρῆσαι τὴν κοινὴν εἰρήνην ἐλάλει· καθ' ὅσον δὲ οἱ ἐναντῖοι ἐγίνοντο βιαιότεροι αὐτὸς ἐμετριάζετο, καὶ οὐδέποτε προέτεινεν εὐπροσδεκτοτέρους δρους ἢ ἀμαρτιώσεις ὅτι ή γερουσία δὲν θήσεις ν' ἀκούσῃ αὐτοὺς· ἐξ ἐναντίας δὲν τῷ στρατοπέδῳ τῶν μετριωτέρων καὶ τῶν φρονήμων παραφράζει ἀνεπιτηδειότης ἐκυρίευεν. Ἐχθροὺς κοινοὺς ἀπεκάλουν τοὺς μαρτυροῦντάς τινα ἀποστροφὴν πρὸς τὸν ἐμφύλιον σπαραγμόν· περὶ προγραφῶν ἔλεγον καὶ δημευσέων, καὶ διὰ στόματος τὸ τοῦ Σύλλα παράδειγμα ἔφερον. Συνέθαιεν δὲ οὕτως, ὥστε, κατὰ παράδοξον ἀντίθεσιν, ἐν τῷ στρατοπέδῳ, ἐνῷ ἐκηρύττετο ἡ ὑπεράσπισις τῆς ἐλευθερίας, ἀπήτουν μᾶλλον ἐπιψόνως ἔκτακτον έίσιν· ἐνῷ δὲ δὲ τὸ πᾶν ἐκ τοῦ πολέμου ἀναμένων καὶ ἔτοιμον στρατιὰν ἔχων προσέφερε τὴν εἰρήνην, οἱ μηδὲν ἔνα στρατιώτην διπλίσαντες σπουδαίες ἡροῦντο αὐτήν. Οὕτω λοιπὸν ἐκατέρωθεν ἀνεστραμένα φαίνονται τὰ πράγματα· ἔκαστος δὲ δείκνυται πράττων καὶ λέγων ἐναντίας εἰς τὰ συμφέροντα καὶ τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἀρχας. Ἔστι λοιπὸν ἄξιον ἀπορίας· πῶς μεταξὺ τοσούτου σκότους καὶ τηλικούτων εὐλόγων δισταγμῶν, ἀνδρες τίμοι, ὡς δὲ Σουλπίκιος καὶ διὰ Κικέρων τὴν πατρίδα λατρεύοντες, ἀλλὰ πεπλασμένοι μᾶλλον πρὸς τὴν ἐν ἡρέμοις καιροῖς ἢ ἐν σφοδραῖς κρίσεσιν ὑπηρεσίαν αὐτῆς, οὐδεμιᾶς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀντέσχοντο γνώμης;

διὰ νομίμων τρόπων καὶ ἀνευ δπλων, δφείλομεν νὰ συντασσώμεθα πρὸς τὴν τιμωτέραν μερίδα, ἀλλ' ἀμα τραπέντων ἐπὶ τὸν πόλεμον, ἀνάγκη στραφέντες πρὸς τοὺς ἴσχυροτέρους νὰ κρίνωμεν ἀγαθωτέραν τὴν ἀσφαλεστέραν φατρίαν. » Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡρκεῖτο εἰς τὴν σύγκρισιν τῶν ἀντιπάλων δυνάμεων, η ἐκλογὴ ὑπῆρχεν εὐκολωτέρα· σπως ἀποφασίσης ἡρκειν ὑ ἀνοίξη τοὺς ὁφθαλμοὺς. ἔνθεν μὲν ἐφαίνοντο ἔνδεκα λεγεῶνες, ὑποστηρίζόμεναι ὑπὸ ἐπικούρων δεδοκιμασμένων καὶ διοικούμεναι ὑπὸ τοῦ μεγίστου τῆς δημοκρατίας στρατηγοῦ, μεταξὺ δὲ τούτων τρεῖς, συγκροτημέναι ἐξ ἀποστράτων πολεμησάντων ἐν ταῖς Γαλλίαις, ἤσαν διατεταγμέναι ἐπὶ τῶν δρίων καὶ ἔτοιμοι εἰς ἐκστρατείαν, ἀμὲρθέντος τοῦ σημείου ἐκείθεν δὲ μικρὰ χειρὶς ἢ παντελής ἔλλειψις στρατοῦ γεγυμνασμένου, ἀλλὰ μεγάλη ἀφθονία νεανιῶν εἰς ἐνδόξους οἰκογενείας ἀνηκόντων, ὅσον ἀνικάνων πρὸς ἀρχηγίαν τόσον καὶ εἰς ὑπακοὴν ἀπροθύμων, καὶ πολλαὶ μεγάλαι δόξαι τιμῶσαι μᾶλλον ἢ ὠφελοῦσαι τὴν φατρίαν εἰς ἦν ἀνήκουσι· ἐνταῦθα μὲν διοικησις καθ' ὅλου στρατιωτικὴ καὶ πειθαρχία στρατοπέδου, ἐκεῖ διγόνοιαι, φιλονεκίαι, κότος, ἀντιζηλίαι, διαστάσεις γνωμῶν, τέλος δὲ πᾶσαι αἱ συνήθειαι μετὰ πάντων τῶν ἐλαττωμάτων τῆς Ἀγορᾶς μετενεγχθεῖσαι εἰς στρατόπεδον. Τοιαῦται εἰσιν αἱ συνήθειαι διαγέρειαι φατρίας ὑπερασπιζούσης τὴν ἐλευθερίαν, διότι δύσκολον εἶναι νὰ ἐπιβάλῃ τις σιωπὴν εἰς ἀνθρώπους μαχομένους ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ λόγου, καὶ πᾶσα ἐξουσία καθίσταται ταχέως ὑπόπτος, ὅταν ἔλαβε τις τὰ ὅπλα ὅπως ἀντισταθῇ εἰς τινα κατάχρησιν τῆς ἐξουσίας· ἀλλ' ἡ διαφορὰ τῶν δύο φατριῶν συνίστατο κυρίως εἰς τὸν χαρακτῆρα τῶν δύο ἀρχηγῶν· Ο Καῖσαρ ἐφάριστο εἰς πάντας, καὶ εἰς αὐτοὺς δὲ τοὺς ἀσπονδοτάτους ἐχθροὺς αὐτοῦ, θαύμα δραστηριότητος καὶ προνοίας. Τὸν δὲ Πομπέον εὐκρινῶς ἔβλεπον εἰς ἀμαρτήματα περιπίπτοντα, καὶ η δικιγιαγὴ αὐτοῦ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξηγήθῃ μᾶλλον τότε η τὴν σήμερον. Ο πόλεμος δὲν κατελάμβανεν αἴφνης αὐτὸν, διότι ἔλεγε τῷ Κικέρωνι ὅτι πρὸ πολλοῦ εἶχε προΐδει αὐτόν. Καὶ τοῦτο μὲν μικρὸν, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι πολὺ ἡ πόλη αὐτὸν· κατ' εἰσήγησον

Καὶ ὁ Κοίλιος δὲ ἐδίσταζεν ἀλλ᾽ οὐχὶ κυρίως διὰ τοὺς αὐτοὺς τῷ Κικέρῳ καὶ Σουλπικίῳ λόγους. Ἐν φῷ οὗτοι ἡρεύνων πνιγόμενοι ὑπὸ ἀνησυχίας ποῦ ἐκείτο τὸ δίλαιον, ὁ Κοίλιος ἀνέζητε μόνον ποῦ ἐκείτο ἡ δύναμις. Τοῦτο δὲ ὀμολόγει αὐτὸς ἐκεῖνος μετὰ παραδόξου εἰλικρινείας. « Κατὰ τὰς ἐμφυλίους διχονοίς, ἔγραψε τῷ Κικέρῳ, ἐν ὅσῳ μὲν παλαιώσι

(1). Ήσε τό ἄριστον ὑπόμνημα τοῦ Κ. Θ. Μόμσεν, ἐπί-
χρηστόν. Die Rechtsfrage zwischen Cæsar und dem Senat.
Breslau 1857.

λίας ἐγώ κρούσω τῷ ποδὶ τὴν γῆν ἀναδύσονται καὶ πεζικαὶ καὶ ἵππικαὶ δυνάμεις,» πάντες ὑπετίθουν ὅτι ἔλεγε περὶ κρυφίων στρατολογιῶν, περὶ συμμαχιῶν ἀγνώστων, αἵτινες ἡθελον φέρει αὐτῷ κατὰ τὴν κρίσιμον ὥραν στρατιώτας. Εἶχε τοικύτην βεβαιότητα ὃστε καὶ οἱ δειπνολειώτεροι ἀνέθαξέρηντο. Τῇ ἀληθείᾳ ποσοῦτον ἀλλόκοτος βεβαιότης μετεκόντιψε λαφητοῦ κινδύνου, παρ' ἀνθρώπῳ κατακτήσαντι βεσίλεια καὶ μεγάλα πράγματα διοικήσαντι, φαίνεται ἀκτανόντος.

Πόθεν λοιπὸν ἐλάμβανεν δὲ Πομπήιος τὴν πίστιν ταύτην; Μὴ ἐστερεῖτο ἀκριδῶν εἰδῆσεων περὶ τῶν τοῦ ἑναντίου δυνάμεων, ἐπίστευεν ἄρα ἀληθέας, ὡς ἔλεγεν, ὅτι οἱ στρατιῶται αὐτοῦ διέκειντο δυσαρέστως, οἱ στρατηγοὶ ἀπίστως, καὶ ὅτι οὐδεὶς κῆθελεν ἀκολουθήσαι αὐτῷ εἰς τὸν κατὰ τῆς Ἰδίας πατρίδος πόλεμον; Ή πολλοῦ ἥξειν τὴν ἐπιτυχίαν τῶν πρώτων αὐτοῦ ἐπῶν, τὴν δύναμιν τοῦ ὀνόματος, τὰς εὐτυχεῖς περιστάσεις αἴτινες ἐδωρήσαντο αὐτῷ τοσαύτας νίκας; Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι καθ' ὃν χρόνον οἱ στρατιῶται τῆς Ἀλησίας καὶ τῆς Γεργυούστας ἥθεοίζοντο ἐν Ἱαβέννη καὶ ἐπλησίαζον τῷ Ρουβίκωνι, δὲ ἄφρων Πομπήιος ἐδείκνυε μεγίστην καταφρόνησιν πρὸς τὸν στρατηγὸν καὶ τὰ στρατεύματα αὐτοῦ, vehementer contemnebat hunc hominem! Ἀλλ' δὲ κόμπος οὗτος βραχὺ διήρκεσε, πεσὼν ἀμά τῇ ἀγγελίᾳ ὅτι δὲ Καίσαρ ἐδάβιζεν ἀντικρυς ἐπὶ τὴν Ἐώμην, καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν ἄνδρα, διὸ Κικέρων ἐδείκνυεν ἡμῖν πρὸ μικροῦ διλιγωροῦντα τοῦ ἀντιπάλου καὶ προλέγοντα τὴν ἡτταν αὐτοῦ, μετά τινων ἡμερῶν παρέλευσιν,

παραδίδει: ήμεν ἐπτοημένον καὶ φεύγοντα μέχρι τῆς ἐνδοτέρω Ἀπουλίας, μὴ τολμῶντα δὲ μηδαμόθι νὰ σταθῇ καὶ νὰ ἀγωνισθῇ. ἔχομεν τὸν γραφεῖσαν τότε ὑπὸ τοῦ Πομπήιου ἐπιποτολὴν πρὸς τοὺς ὑπάτους καὶ τὸν Δομίτιον, δοκιμάζοντα τούλαχιστον ὑάντιστῇ ἐν Κορφινίῳ. «Μάθετε, γράφει αὐτοῖς, ὅτι ἐν μεγίστῃ ἀπορίᾳ κείμαι (scitote me esse in summa sollicitudine).» Όποια ἀντίθεσις πρὸς τοὺς αὐθάδεις πρὸ μικροῦ λόγου! Τοιοῦτόν ἐστι τὸ ὑφος ἀνδρὸς, ὅστις, ἐξυπνιζόμενος αἴφνις ἀπὸ ὑπερβολικῶν ἐλπίδων, μεταβαίνει ἀποτόμως ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο, ἄκρον. Οὐδὲν παρετκεύασε, διότι ἦν βέβαιος περὶ τῆς ἐπιτυχίας, οὐδὲν τολμᾷ νὰ ἐπιχειρήσῃ διότι εἶναι βέβαιος περὶ τῆς ἡττῆς. Εἰς οὐδένα πιστεύεται οὕτ' ἐλπίζει πᾶσα ἀντίστατις φάνεται αὐτῷ ἀνωρελής: οὐδὲν δὲ οὔδ' αὐτὴν τὴν ἀνέγερσιν τοῦ πατριωτικοῦ πνεύματος λογίζεται, καὶ οὐδὲ καν δικηνοεῖται νὰ προσκαλέσῃ εἰς τὰ ὅπλα τὴν δημοκρατίκην νεολαίαν τῶν Ἰταλικῶν πόλεων. Κατὰ πᾶν βῆμα τοῦ Καίσαρος πρὸς τὰ πρόσω, αὐτὸς ὑποχωρεῖ. Καὶ αὐτὸς δὲ τὸ δχυρῶς πεφραγμένον Βρεντήσιον οὐδὲν ἀγαδίδωσιν αὐτῷ θάρρος: σκέπτεται δημος παταλίπη-

περὶ αὐτὸν ὅτι δὲ ἥλιος, κατὰ τὴν ἴδιαν αὐτοῦ ἔκφρασιν, ἡρανίσθη ἀπὸ τοῦ κόσμου. Πολλοὶ ἥρχοντο καὶ ἐπέκρινον αὐτὸν διὰ τὴν φρόνησιν, ἀλλ᾽ ἐκεῖνος κατεμέμφετο ταύτην ἔχυτον ὡς ἔγκλημα. Κατηράτω πικρῶς τὴν ἴδιαν τοῦ χαρακτῆρος ἀσθένειαν, τὴν ἥλικίνγ, τὸν ἔρωτα τῆς ἀναπάντειας καὶ τῆς εἰρήνης. Μίαν μόνην σκέψιν εἶχε, ὅπως θάσσον ἀναχωρήσει. « Δὲν δύναμαι νὰ ὑπομείνω τοὺς πόθους μου, ἔλεγε τὰ βιθλία, αἱ μελέται, ἡ φιλοσοφία εἰς οὐδέν μοι χρησιμεύουσιν. Ἀλλ᾽ ως πτηνὸν θέλον νὰ πετάσῃ, βλέπει ἀπαύστως πρὸς τὴν θάλασσαν. »

Ιδίᾳ αὐτοῦ οἰκογενείᾳ δυστυχήματα ὑπεξέκαιον τὴν ματαιότητα αὐτοῦ προσφέροντες αὐτῷ τὴν τιμὴν τοῦ συνδικαλάξαι τὰ διεστῶτα καὶ εἰρηνεῦσαι τὴν Δῆμοκρατίαν.

Τοσαῦται ἔφοδοι ἔμελλον κατ' ἀνάγκην νὰ διπλασίσωσι ψυχὴν ἀνθενεστάτην. Εἰς τέλος ἐφαίνετο δικτεθειμένος νὰ μείνῃ ἐν Ἰταλίᾳ ἐν τινὶ ἀγροτικῇ οἰκίᾳ μεμονωμένῃ, ἢ κατά τινα οὐδετέρων πόλιν, ἐκτὸς τῶν τῆς πολιτείας διάγων, ὑπὲρ μηδενὸς φτητιάζων, ἀλλὰ κηρύγτων εἰς πάντας τὴν μετριοπάθειαν καὶ τὴν εἰρήνην. Ἡρξατο ἥδη καλλίστην πρᾶγματείαν περὶ τῆς τῶν πολιτῶν ὄμονοίς καὶ ἥθελε ὑὲ τελειώσῃ αὐτὴν σχολάζων ἐκεῖ ἔχων δὲ πεποίθησιν εἰς τὴν ἐν τῷ λέγειν δύναμιν αὐτοῦ, ἥλπιζε πολὺ ὅτι καὶ τῶν πεισματωδεστάτων ἥθελε καταρρίψει ἀπὸ τῶν γειρῶν τὰ ὅπλα. Καὶ τοῦτο μὲν ἦν βεβίως χίμαριχ· ἀλλ᾽ ὅμως μὴ ἐπιλαθώμεθα ὅτι ὁ Κάτων, ἀνὴρ ὃν ἀδύνατον νὰ ὑποπτεύσωμεν, ἐλυπεῖτο ὅτι ὁ Κικέρων ἀπεῖπεν εὐθὺς αὐτό. Κατέκρινεν αὐτὸν διότι ἥλθεν εἰς Φάρσαλα, ἔνθα δὲ παρουσία αὐτοῦ ὀλίγον ωφέλει τοῖς μαχυμένοις, ἐν ᾧ ἡδύνατο,

οὐδέτερος δικτελῶν, νὰ διεκπεράσῃ τὴν ἐπὶ τῶν δύο ἀντιπάλων ισχύν του καὶ μετολαβήσῃ μεταξὺ αὐτῶν. Άλλὰ μία καὶ μόνη ἡμέρα ἀνέτρεψε πάντα τὰ ἐπαγγωγὰ ταῦτα σχέδια. Οὐτε δὲ Πομπόνιος, καταλειπὼν τὸ Βρεντάσιον, ἐν ᾧ δὲν ἐνόμιζεν ἔσυτὸν ἀσφαλῆ, ἀνήχθη ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, δὲ Καίσαρ, ἐλπίζων οὕτω νὰ κρατήσῃ τοῦ Κικέρωνος, σπεύσας ἐπέστειλεν αὐτῷ τὴν ἀγγελίαν. Άλλ’ αὐτῷ δὴ μετέτρεψεν αὐτοῦ τὴν γνώμην, διότι δὲν ἦτο ἐκ τῶν μετὰ τῆς τύχης, ὡς δὲ Κοίλιος, μεταβαλλομένων καὶ πρὸς τὸν εὐτυχοῦντα προσερχομένων. Απ’ ἐναντίξ, ἕκ’ ἵδων τὸν Πομπόνιον δυστυχοῦντα, ἥσθιάνθη ἔσυτὸν ἐλκυσθενον πρὸς ἐκεῖνον. « Οὐδέποτε πολὺχθικν νὰ μεταλάβω τῆς εὐτυχίας αὐτοῦ, ἔλεγε· πόσον ἐπιθυμῶ νὰ συμμετάσχω τῆς δυστυχίας! » Ηὐθόμενος δὲ ὅτι δὲ πομποκρατικὸς στρατὸς ἀνεχώρησε, σὺν αὐτῷ δὲ σχεδὸν πάντες οἱ ἀρχαῖοι αὐτοῦ πολιτικοὶ φίλοι, αἰσθανθεὶς ὅτι ἐπὶ τῆς ἴταλικῆς χώρας οὔτε ἀρχοντες ὑπῆρχαν πλέον, οὔτε ὄπατοι, οὔτε γερουσία, κατελήφθη ὑπὸ βαθυτάτης λύπης ἐνόμισεν ὅτι ἐγένετο κενὸν

θολήν; ποιὸν δε τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς; Ταῦτα φάνονται ἀξία διηγήσεως, διότι ή διηγήσις αὐτῶν θέλει διαλεκτάνει τὸν τρόπον τοῦ πολιτεύεσθαι τοῦ δικτάτορος, μάλιστα δὲ θέλει καταδεῖξει ἡμῖν κάλλιον τοὺς περὶ αὐτόν.

(Ἐπειτα τὸ τέλος.)

ΙΣΤΟΡΙΑ

τῇ

ΣΙΒΥΛΛΗΣ.

(Ἐκ τῶν Octave Feuillet.)

ΠΡΩΤΟΝ ΜΕΡΟΣ.

(Συνέχ. Ιερὸς Φυλλ. 330 καὶ 331.)

—

ΜΙΣ ΟΝΕΪΔΑ.

Οἱ μαρκήσιοι τῶν Φερίων, κρίνων διτὶ ή ηθικὴ ἀνατροφὴ τῶν παιδίων πρέπειν ἀρχεται ἀπ' αὐτῆς τῆς κοιτίδος, οὐδόλως ἔσπευσεν εἰς τὴν διανοητικὴν ἀνατροφὴν τῆς ἐγγόνης αὐτοῦ.

— Ή ψυχὴ, ἔλεγεν, ὁμοιάζει τῷ μυαλῷ τῶν νεαρῶν δένδρων, δεῖτις ἔχει ἀνάγκην ὑποστηρίξεως καὶ διευθύνσεως ὅμια ὡς γεννηθῶσιν ἀλλ᾽ ὀφείλομεν, ὡς καὶ ἡ φύσις πράττει, νὰ ἀναμείνωμεν βαθύμον τινὰ δυνάμεως καὶ δωριμάνσεως ὅπως δρέψωμεν ἀπ' αὐτῶν καρπούς. Όσω μᾶλλον ὁ μικρὸς οὗτος ἐγκέφαλος, προσετίθεις θωπεύων τὴν ξανθὴν κεφαλὴν τῆς Σιβύλλης, ἔμφανη εὐτυχεῖς καὶ δραλλάς διατέσσις, τόσῳ μᾶλλον ἀπαιτεῖ, ἐν ᾧ ἀνθεῖ, προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν.

— Άλλ᾽ ὅταν τέλος ἔκριναν εὐλογὸν νὰ μυήσωσι τὴν Σιβύλλαν εἰς τὰ μυστήρια τοῦ ἀλφαρίτου, ὁ μαρκήσιος καὶ ἡ μαρκησία περιέπεσαν εἰς ἀμφιβολίαν καὶ πικρίαν ἐπὶ τινὰ χρόνον, δεῖτις παρὰ τῇ Κυρίᾳ Βωμενὶλ ὑπῆρχε χρόνος ὑπερτάτης ἀγαλλιάσεως. Οὐνοῦς ἐκεῖνος δι τοσοῦτον ταχὺς καὶ ἀναπεπταμένος πρὸς τὸν φαντασιώδη κόσμον, τὸν μάνον ἐν ᾧ ησκήθη μέχρις ἐκείνης τῆς ὥρας, ἐφάνη δυστυχῶς ἀνικανώτατος πρὸς τὴν θετικὴν ἐπιστήμην τῆς ἀναγόσεως. Οὔτε θωπεῖαι, οὔτε τιμωρίαι ἡδυνθῆσαν νὰ κατανικήσωτι τὴν ἀποστροφὴν τοῦ ἑρμένους ἐκείνου πνεύματος πρὸς τὴν τακτικὴν μελέτην. Η ταλαιπώρος μαρκησία κόπιάζουσα μάτην καὶ ἀποβαλοῦσα τὴν οὐράνιον αὐτῆς ὑπομονὴν, ἐκάλεσεν εἰς βοήθειαν τὸν ἐφημέριον τῶν Φερίων, ὃς σεβασμιώτερον. Ο δὲ ἐφημέριος, εὐσυνέδητος ἄνθρωπος καὶ εἰς ἄκρον σεβόμενος τοὺς Φερίκες, ἐνησχολήθη εἰς τὸ ἔργον τοῦτο μεθ' ἵεροῦ ζήλου ἀλλ' οὐχὶ καὶ μετὰ πλείσιος ἐπιτυχίας.

— Γίνομαι ἴσχυός, ἔλεγε.

Τοῦ χρόνου ὅμως προϊόντος, ἔμελλε νὰ ἴσῃ καὶ πολὺ χειρότερα.

— Ή ταλαιπώρος κόρη θὰ γείνη ηλιθία, ἀπεκρίνετο ἡ Κυρία Βωμενὶλ. Τὴν ἀπεζώσαν. Τὸ προέβλεπα... Πέντε ἑταῖροι ή Κλοτίλδη ἀνεγίνωσκε καὶ μάλιστα ἔλεγεν ἐκ στήθους μύθους!

— Μόνον θαῦμα, ὑπελάμβανεν δὲ φημέριος, δύναται νὰ μᾶς ἔσχαγάγῃ ἀπὸ τὸν λαβύρινθον τοῦτον.

Τὸ θαῦμα ἐγένετο, οὐχὶ ἵσως δποτὸν ἐνδει αὐτὸ δέρημέριος, ἀλλ' ὅποιον ἐπιτρέπεται πάντοτε νὰ ἐλπίζῃ τις ἀπὸ τῆς θείας καλοκαγαθίας. Τὸ θαῦματα γίνονται ἐν ταῖς ουρδίαις ἐν αὐταῖς φάνονται δυνατὰ καὶ συχνά.— Ή Σιβύλλα δὲν ἡγνόει διτὶ εἶναι ὅρφανὴ καὶ ἐγίνωσκε τὴν λυπηρὰν τῆς λέξεως ταύτης σημασίαν· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διαρκήσιος καὶ ἡ μαρκησία, φοβούμενοι μὴ περιορίσωσιν εἰς τοῦτο ὑπὲρ τὸ δέον τὴν ζωηρὰν αὐτῆς εὐαισθησίαν, ἡργήθησαν πάντοτε τὰς διασαρφήσεις, δέπτηται ἐντὸς ἡ σκληρὰ τοῦ παιδίου περιέργεια. Ο πατήρ καὶ ἡ μήτηρ της ἡσαν εἰς τὸν οὐρανὸν, τοῦτο μόνον ἐλέγετο αὐτῇ. Οἱ δὲ ὑποδέεστεροι ἔλαθον καὶ ἔξετέλεσαν πιστῶς τὴν ἐντολὴν ν' ἀρκῶνται εἰς τὴν ἀπόκρισιν ταύτην. Ιδίως μάλιστα ἀπηγόρευσαν αὐτοῖς πάντα λόγιον καὶ πᾶν σημεῖον δυνάμενα νὰ ἐλκύσωσι τὴν προσοχὴν τῆς Σιβύλλης ἐπὶ τῶν δύο λευκῶν τάρφων τοῦ μικροῦ κοιμητηρίου. Καὶ ὅμως ἡ Σιβύλλα, καθ' ἐκάστην Κυριακὴν ἀκολουθοῦσα τοὺς γέροντας εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς ἐνορίας, κατέλαβε τέλος εἰς τὸ θήρος καὶ τὰ βλέμματα αὐτῶν διαβανόντων παρὰ τὸν δύο τούτους τάφους ἰδιαιτέρων τινὰς ἐκφρασιν· διότι ἡμέραν τινὰ, ἔξερχομένη τῆς ἐκκλησίας, ἐπορεύθη κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὰ δύο μάρμαρα τὰ φέροντα ἐγκεκολαμμένα χρυσᾶ γράμματα, καὶ στραφεῖσα πρὸς τὴν τροφὸν, ἥτις ἡκολούθει περιτρομός·

— Τί ἔχει γραμμένον ἐκεῖ; ήρωτης.

— Τίποτε, εἶπεν ἡ τροφός.

— ἔχει γράμματα, ὑπέλαθεν ἡ Σιβύλλα, συστέλλουσα τὰς ὄφρους διάβασέ με τί λέγει.

— Εἶναι λατινικά, Κυρία.

Η Σιβύλλα ὑψώσαν ἔλαφρῶς τοὺς ὅμους καὶ ἀπεχώρησε. Απὸ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲ γαθὸς ἐφημέριος δὲν ἀντιγόνωρις πλέον τὴν μαθήτριάν του· ἐτρίβει τὰς χειράς του καὶ ἀγαλλόμενος,

— Εἰζευρα, ἔλεγεν, διτὶ ἐπιμένων θὰ ἐνίκων.

Μετὰ ἔνα μῆνα ἡ Σιβύλλα, ἐπὶ προφάσει μερίμνης περὶ τῆς ὑγείας τοῦ διδασκάλου τὰς πάσχοντος διλύγον ὑπὲρ ἀρθρίτιδος, ἔζητος νὰ δόηγηθῃ εἰς τὸ πρεσβυτέριον. Διερχομένη δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸ κοιμητήριον, ἐστάθη παρὰ τὸν δύο τάφους, ἔμεινε πρὸς τὴν πιληγμὴν τινὰς τηνίδια, ἀτενίζουσα τὰ χρυσᾶ γράμματα,

ΠΑΝΔΩΡΑ.

ἔπειτα ἐγονυπέτησε καὶ ἔκλαυσε. Τὸ θαῦμα ἐγένετο· ἡ Σιβύλλα ἀνεγίνωσκε.

Άμα γενομένη κυρία τῆς στοιχειώδους ταύτης κλειδὸς τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, ἡ Σιβύλλα, ὡς συμβαίνει πολλάκις εἰς τὰ πνεύματα τοῦ εἰδούς τούτου, μετεχειρίσθη αὐτὴν μετ' ἀνυπομόνου ζήλου, ἔχοντος εἰς τὸ ἔχει ἀνάγκην μετριάσεως καὶ ἀναχατίσεως μᾶλλον ἡ παροτρύνσεως. Ο ζῆλος οὗτος τῆς μαθήσεως εἰς πᾶν πρᾶγμα φερόμενος καὶ εἰς πᾶν ἐγγίζων ἀδιακρίτως, ἔσχε δύο κύρια ἀποτελέσματα· πρῶτον διτὶ πολλάκις ἐνέβαλεν εἰς μεγίστην ἀμηχανίαν τὸν ταπεινὸν διδασκάλον τῆς Σιβύλλης, δεύτερον διτὶ ἡγανάκτεις τὸν μαρκήσιον νὰ ἐπάρῃ τὰς κλειδὰς τῆς βιβλιοθήκης. Άλλ' ὁ γέρων μαρκήσιος, ὡς πολὺ φρόνιμος ἄνθρωπος, δὲν ἡρέσθη εἰς τὴν κοινὴν ταύτην προφύλαξιν· ἀλλως, δὲν ἐπτοεῖτο ὑπὲρ τὸ δέον πρὸς τὸν δργασμὸν ἐκεῖνον, ἐν ᾧ μετηριώδεις δινειροπολήσεις καὶ περιέργειαι θετικαὶ ἐφαίνοντο φύρδην μύρδην ἀνακυκλώμεναι. Αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ ὑπηγόρευσαν ἀρκούντως τὴν πρόστιλην εἰς πόδας τῆς μαρκησίας, λαλεῖ πάσας τάς τε ζώσας καὶ τὰς νεκρὰς γλώσσας, πλέκει, ζωγραφεῖ, παιζεῖ ἀρπαγεῖ.

— Βροχὴν ἀσπασμῶν εἰς τὴν Σιβύλλαν. Τὰ σεβάσματά μου εἰς τοὺς πόδας τῆς μαρκησίας.

Τοικύτη ἐπιστολὴ εἰς περίστασιν, ἢν δι μαρκήσιος ἔκρινε σπουδαιοτάτην, ἐφάνη αὐτῷ ἀνυπόφορος σχεδόν διὰ τὴν οὐρανὸν ταύτην αὐτοῦ, καὶ τοὶ δὲ συνειθισμένος εἰς τὸν κοσμισκὸν καὶ ἐλαφρούς τόπους, οἵτινες ἐκάλυπτον παρὰ τῷ κόμπητι ἱκανὴν σοθαρότητα, περίσκεψιν καὶ εὐκισθησίαν, ἐπορεύθη αὐτοπροσώπως καὶ ἀνήσυχος εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ *, ὅπως δεχθῇ τὴν παιδαργαγὴν, τητις ἀνηγγέλλετο αὐτῷ εἰς γλώσσαν τασοῦτον ἀμφιθολον. Ή πρώτη ὅψις τῆς μις Ονείλη καταβαίνοντας ἀπὸ τῆς ἀμάξης τοῦ πατέρος τούτου σηματά μετὰ τοῦ δόδοιπορικοῦ τῆς σάκκου, πολλοῦ δέον διασκέδασε τοὺς φόρους τοῦ μαρκησίου ἀνεγνώσιεν εὐκόλως αὐτὴν, ἀν καὶ ἐσκιάζετο ὑπὸ τοῦ λυκόφωτος. Ή μις Αὐγούστα Μαίρη ἐπεβεβαίου εὐθὺς τὴν ταύτην τατέτητα της. Ήτού οὐκίστη ἀπὸ τοῦ λυκόφωτος. Ή μις Αὐγούστα Μαίρη ἐπεβεβαίου εὐθὺς τὴν Σιβύλλην εἰς τὴν πατέτην τατέτητα της.

— Τὸ παιδίον αὐτὸν, εἶπεν ἀπλῶς, δεικνύει εἰδός μικρᾶς καὶ παραδόξου πνευματικῆς δεινότητος, τῆς δόπιας μ' εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκδιαλύσω τὴν τολμηρήν. Τοῦτο μόνον θὰ δοκιμάσω νὰ κατορθώσω, κύριε μαρκήσιος, νὰ τὸ διδάξω τὴν κατήχησιν, καὶ τοῦτο πάλιν, προσέθηκε στενάζεις, Θεοῦ εὐδοκούντος. Μετὰ μάλιστα τὴν ἀνάγκην τοῦ συνδυασμοῦ τούτου.

— Τὸ παιδίον αὐτὸν, εἶπεν ἀπλῶς, διατηρεῖται αὐτοπάτου· διὰ τοῦ ἀνθρώπου τῆς Σιβύλλης, τὴν ἐκλογὴν τῆς διδασκάλου· διότι, κατοικῶν ἐν Παρισίοις καὶ ἔχων πολλὰς σχέσεις ἐν τῇ κοινωνίᾳ, εὐκόλως θύεταιν ἐκπληρώσει τὸ λεπτὸν τοῦτο ἔργον. Ήγραψε λοιπὸν εἰς τὸν κόμπητα σοθαράν καὶ συγκινητικὴν ἐπιστολὴν, ἐν ᾧ, βεβιῶν αὐτὸν ἐν ἐκτάσει περὶ τῶν διαθέσεων τῆς ἐγγόνης του, παρεκάλει νὰ κινήσῃ πάντα λίθιον διπάς· οὐδὲν διασπειράσεις τῆς μαρκησίας, τοσοῦτον καθολούνταν τὴν παραστατικὴν κατασκευήν. Ή καρδία τοῦ μαρκησίου ἐπνίγετο.

— Τῇ ἀληθείᾳ, ἐψιθύρισεν, ο Βέρνης εἶναι πολὺ ἔνοχος! Εν τούτοις πλησιάσας εἰς τὴν ταλαιπώρον μις Ονείλη, εἶδε λάμπουσαν ἐν τῷ γλαυκῷ διθαλαμῷ αὐτῆς περηγούμενον τὸν πατέρο τῶν διστρων καταπιπτούση, λάμψιν διμοίαν τῇ ἀπὸ τῶν διστρων καθαράν, τιμίαν καὶ τρυφεράν, ἐν ταύτῃ

δὲ καὶ τοσοῦτον μελαγχολικὴν, ὥστε συνεκινήθη αἴ-
φνης καὶ σχεδὸν κατεκτήθη. Ή δὲ μὶς Ὀνέιλ, ήν ἡ
γνῶσις τῆς ιδίας δυσμορφίας καθίστη δειλὴν, ἀπ-
εκρίθη εἰς τὰς εὐγενεῖς τοῦ γέροντος μαρκησίου.
προσρήσεις μετά τίνος μὲν ἀδεξιότητος ἀλλὰ καλῶς,
εὐπρεπῶς καὶ λακωνικῶς. Ή φωνὴ αὐτῆς εἶχε μου-
σικὴν γλυκύτητα καὶ ὁ μαρκήσιος ἡρχίσε νὰ πυ-
στεύῃ, ὡς ὁ Κύριος δὲ Βέρν, ὅτι δυνατὸν νὰ ἔτο
ἄγγελος, ἀν καὶ μηδόλως τῇ ἀληθείᾳ ἐφαίνοντο τὰ
πτερά της. Ἐκάθισεν αὐτὴν παρ' αὐτῷ ἐν τῇ ἀμάξῃ
τραπείσῃ τὴν πρὸς τοὺς Φερίας ἄγουσαν, καὶ οὐδ'
ἐπὶ μίκη στιγμὴν ἀνέβαλε νὰ δώσῃ τὰς περὶ τοῦ
χαρακτῆρος τῆς ἐμπιστευθησομένης εἰς τὴν ἐπιμέ-
λεικὴν νέας κόρης πληροφορίας. Ή δὲ Ιρλανδὴ¹
ήκουσεν αὐτὸν εὐλαβῶς καὶ ἀνευ διακοπῆς μέχρις
οὐ ἐτελείωσε τὸν λόγον διὰ βραχείς συγκεφαλι-
ώσεως τῶν περὶ ἀνατροφῆς ίδειν του.

— Κύριε, εἶπε τότε ἡ μὶς Ὀνέιλ, ἐνόησα τὸν χα-
ρακτῆρα τοῦ παιδίου καὶ εἴμ' εύτυχής ὅτι ἔχει αὐ-
τὸν τοιοῦτον. Λίγατεραι ἀρχαὶ εἶναι αὐταὶ ἀπα-
ράλλακτοι αἱ εἰδικαὶ μου. Ή ἀνάπτυξις καὶ ἡ καλ-
λιέργεια τῶν φυσικῶν πλεονεκτημάτων νοός τινος
εἶναι πάντοτε καθήκον, οὐδέποτε δὲ κίνδυνος, ἀν ἐρ-
γασθή τι; νὰ ἐπιβάλῃ τὴν ίδειν ὅτι δὲ Θεός κυριεύει
καὶ ἀγάπαῖε τὸ πᾶν.

Πρὸς τὰς λέξεις ταύτας ὁ μαρκήσιος ἀνέπνευσε
μακρῶς. Ἐκίνησεν ἐπανιλημμένως τὴν κεφαλὴν μετ'
εὐχαριστήσεως καὶ νέφος ἀρωματικῆς κόνιας ἐσκόρ-
πισθη ἐν τῷ δχήματι.

— Αγαπητήμου μὶς Ὀνέιλ, ὑπέλαβε, τολμῶ νὰ σὲ
παρακαλέσω νὰ μὲ διηγηθῇς τὴν ιστορίαν σου, ἐφ'
ἥς δμολογῶ δὲ ἔξαδελφός μου Βέρν ἀτελέστατα μ'
ἐπιληροφόρτεσεν² ἀλλὰ μὴ ἐκλάβῃς ἀτόπως τὰ αἴτια
τῆς ἀδιακριτίας μου, μὶς Ὀνέιλ μόνον καὶ μόνον ἐκ
συμπαθείας πρὸς σὲ κινούμενος, εἶς δὲ εὔθυνος εἶς ἀρ-
χῆς ἐνεπλήσθην, ἐξαιτοῦμαι τὴν χάριν ταύτην παρά
της καλοκάγαθίας σου.

Αδύνατον νὰ εἴπῃ τις δόποσον ἡ εὐνοεῖκη εὐτραπε-
λία τοῦ γέροντος μαρκησίου ἐφάνη εἰς τὴν διδάσκα-
λον πρᾶγμα καινοφράνες καὶ τερπνόν. Πτωχὴ, ἀσχη-
μος μέχρι γελοίου, δὲν ἔχαειδύθη, δὲ εὐκόλως ἐννο-
εῖται, ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Περιβαλλομένης ἀπαύ-
στως ὑπὸ παγετώδους ἀτμοσφαίρας συστελλούσης
αὐτὴν, πάντοτε βαρείας, σπασμώδους καὶ νευρικῆς,
δὲ ἀνθρώπου περιπατούσης ἐνώπιον βλεμμάτων, κα-
κεντρεγῶν καὶ εἰρωνικῶν, ἐπατσε δεινῶς ἡ μεγάλη
καὶ δικαία αὐτῆς ὑπερηφάνεια. Πρότον τότε ἐπὶ³
ζωῆς ἡσθάνθη ἐκυτήμωντος ὁρατοῖς

μένη δάπεδος τῆς νυκτὸς ἀφῆκε νὰ διολισθήσῃ ἀπὸ τῶν
βλεφάρων δύο δάκρυα, ἀ τινα ἐσφόργυισε διὰ τῆς ἀ-
κριας τοῦ μέλανος ἐκ μετάξης χειροκτίου της, ἔπειτα
διηγήθη ἐν συντόμῳ τὴν ιστορίαν ἐκυτῆς, ἀλλὰς τε
ἀπλουστάτην οὕσαν. Εἰς τοῦτο μόνον ἐνδιέτριψεν
διλίγον, δηλοντί εἰς τὴν ἀρχαίαν κατάγωγὴν τῆς οἰ-
κογενείας της· κατήγετο δὲ ἀπὸ τῶν παλαιῶν βι-
σιλέων τῆς Ιρλανδίας, μηδὲν τῇ ἀληθείᾳ ἀλλοὶ ὄντων,
προσειθεὶς, ἡ ἀρχηγῶν συμμοριῶν (clan). ἀλλὰ τέ-
λος πρόγονός της Φέργυς δὲ Πυρρός, κατηγορίμεντο αὐ-
θεντικῶς μεταξὺ τῶν ίρλανδῶν ἀρχηγῶν, ὃν δὲ ἤγε-
μαν Ίωάννης Πλανταγενέτος (τὸ δόνομα δὲ αὐτοῦ
μετὰ καταφρονητικῆς πικρίας προέφερεν δὲ διδάσκα-
λος) ἀπρεπῶς ἤψατο τοῦ γενείου ἐν δημοσίᾳ τελετῆς.
Ο πατὴρ τῆς μὶς Ὀνέιλ εἶχε καταλίπει αὐτὴν ίκανὴν
περιουσίαν ἀλλ' εἶχε δύο ἀδελφοὺς μὴ διευθύναντας
αὐτὴν μετὰ τῆς δεούσης σωφροσύνης. Ἐκ τούτων δὲ
ὁ μαρκήσιος ἐνόησεν ὅτι ἡ κληρονομία τῆς μὶς Ὀνέιλ
κατηγορεῖται διατηρεύσθη ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς.
Τοιούτοις πρόσωποις τὸν διατηρεύσθη τὸν μορ-
φήν, περιφέρουσα βλέμματα συγκεκι-
νημένον ἐπὶ τῶν μεγάλων περὶ αὐτὴν ἐπὶ τοῦ τοίχου
κεντημάτων τῶν παριστάντων πρόσωπα· παρίσταντο
δὲ μετοξὺ θήλυσίων κήπων φέροντες κοντάς
ἀναξυρίδας καὶ πομενίδες φοροῦσαι καλάθους, φρι-
νόμενοι εύτυχες, ἀλλὰ βεβαίως διλιγότερον τῆς μὶς
Ὀνέιλ. Λυπηρὸν δὲ εἶναι νὰ σκεφθῶμεν ὅτι καθ' θην
στιγμὴν τὸ τίμιον τοῦτο πλάσμα ἐλάμβανε κατο-
χὴν τοῦ παραδείου ἐκείνου, η πυρίνη φορμφία ἔ-
τοιμος ν' ἀποδιάξῃ αὐτὴν ἐκεῖθεν, ἐκρέματο ἐπὶ τῆς
καρδίας αὐτῆς.

— Μή; Αὐγούστα, εἶπεν δὲ μαρκήσιος, συγχώρη-
το μοι νὰ σὲ βεβαίωσώ ὅτι δὲν ἔχεις ποτὲ νὰ φοβη-
θῇς δμολογῶ δὲ ἔξαδελφός μου Βέρν ἀτελέστατα μ'
ἐπιληροφόρτεσεν² ἀλλὰ μὴ ἐκλάβῃς ἀτόπως τὰ αἴτια
τῆς ἀδιακριτίας μου, μὶς Ὀνέιλ μόνον καὶ μόνον ἐκ
συμπαθείας πρὸς σὲ κινούμενος, εἶς δὲ εὔθυνος εἶς ἀρ-
χῆς ἐνεπλήσθην, ἐξαιτοῦμαι τὴν χάριν ταύτην περὶ τούτου.

— Οὗτο δὲ, εύτυχῶς συνεννοθέντες δὲ μαρκήσιος καὶ
ἡ διδάσκαλίσσαν, κατέβησαν ἀπὸ τῆς ἀμάξης εἰς τὴν
αὐλὴν τῆς ἐπαύλεως. Μετά τινας δὲ στιγμὰς, η μαρ-
κησία προστομασθεῖσα διὰ τοῦ ἀνδρός της, διὰ μη-
κροῦ προελόγου κατὰ τῆς πρώτης ἐντυπώσεως, συ-
πελήρου τὴν χαρὸν τῆς Ιρλανδῆς διὰ τῆς τρυφερᾶς
εὐμενείας μεθ' ἧς ἐδεξιώθη αὐτὴν. Ήτο νῦν. Εἰσήγα-
γον ἐπὶ τοῦ ἀκρου τῶν ποδῶν τὴν παιδιγωγὸν εἰς
τὸν κοιτῶνα τῆς Σιρύλλης, κοιμωμένην; μεταξὺ λευ-
κῶν παραπετασμάτων καὶ ἐχούσης λιγυσμένην ὑπὸ⁴
τῶν κεφαλὴν αὐτῆς τὴν χεῖρα καὶ κεκαλυμμένην ὑπὸ⁵
τῶν ἀπαλῶν βοστρύχων, μετὰ τῆς χάριτος ἡτοις καὶ

λαμπράτητα λατρευόντων. Μέρην-

τοῦτο οὕποντον ἐνυπάρχει ἐν τῇ ἡλικίᾳ ἐκείνη. Ή τροφὸς
προσήγαγε λαμπτῆρα καὶ ἡ μὶς Ὀνέιλ παρετήρησεν
ἐπὶ πολὺ ἀφρωνος τὸ ἀκίνητον παιδίον, οὖν τινος καὶ
αὐτὴ ἡ ἀναπνοὴ ἐφαίνετο παύσασα, ἐν ὃ δὲ μαρκήσιος
καὶ ἡ μαρκησία ἐκλινον διπισθεν πρὸς αὐτὸν, ἔχοντες
ἐντετυπωμένον εἰς τὴν μορφὴν μειδιαμα πλῆρες ἐκ-
στάσεως. Κινηθείσης δὲ αἴρην τῆς Σιρύλλης ἡ μὶς
Ὀνέιλ ἐπέθηκε τὸν δάκτυλον εἰς τὴν χεῖλη, ὑπεχώρη-
σεν ἀφόφως βήματά τινα, καὶ δειξας εἰς τοὺς προ-
εκτικοὺς γέροντας τὸ άγρον καὶ ἀκτινοβόλον θέμα-
μα τῆς.

— Τὰς γλυκείας ἀρετὰς τοῦ χαρακτῆρος, . . .
εἶπεν δὲ ἀγαθὴ μαρκησία.

— Καὶ τὰς στερεὰς θρησκευτικὰς ἀρχὰς, προ-
έθηκεν δὲ ἐφημέριος.

Μεταξὺ τῆς συμφωνίας ταύτης, η θύρα τῆς αἰ-
θούσης ἡρούγη μετὰ πατάγου καὶ δὲ τροφὸς, ην ἐκά-
λουν ἐν τῇ ἐπαύλῃ Κυρά Ρόδην, εἰσῆλθεν αἴρην, το-
σοῦτον παραδόξως τεταρχημένην ἔχουσα τὴν μορ-
φὴν, περιφέρουσα βλέμματα συγκεκι-
νημένον ἐπὶ τῶν μεγάλων περὶ αὐτὴν ἐπὶ τοῦ τοίχου
κεντημάτων τῶν παριστάντων πρόσωπα· παρίσταντο
δὲ μετοξὺ θήλυσίων κήπων φέροντες κοντάς
ἀναξυρίδας καὶ πομενίδες φοροῦσαι καλάθους, φρι-
νόμενοι εύτυχες, ἀλλὰ βεβαίως διλιγότερον τῆς μὶς
Ὀνέιλ. Λυπηρὸν δὲ εἶναι νὰ σκεφθῶμεν ὅτι καθ' θην
στιγμὴν τὸ τίμιον τοῦτο πλάσμα ἐλάμβανε κατο-
χὴν τοῦ παραδείου ἐκείνου, η πυρίνη φορμφία ἔ-
τοιμος ν' ἀποδιάξῃ αὐτὴν ἐκεῖθεν, ἐκρέματο ἐπὶ τῆς
καρδίας αὐτῆς αὐτῆς.

— Διὰ τὸ δόνομα τοῦ Θεοῦ! παραμάννα, τι τρέ-
χει; ἀνέκραζεν ἐγερθεὶς ὁ μαρκήσιος.

— Κύριε μαρκήσιε, εἶπεν δὲ Κυρά Ρόδη, δυσκό-
λως δυνηθεῖσα ν' ἀναπνεύσῃ, δὲν εἶναι χριστιανή.

— Πώς; ποίη; η μὶς Ὀνέιλ; δὲν εἶναι χριστια-
νή; . . . Αδύνατον! Εἶσαι τρελλή, παραμάννα!

— Δὲν εἶναι χριστιανή! η Νέλαθεν δὲ οὐ τρώτησε πρὸ⁶
μικροῦ τὸν ἴωαννην ἐν πηρχεν οὐδὲν διαμαρτυρό-
μενος εἰς τὰ περίχωρα καὶ ἀν ἡδύνατο νὰ πηγαίνῃ
εξοιλα εἰς τὸν ναὸν καθ' ἐκάστην Κυριακήν.

— Διαμαρτυρομένη! εἶπεν δὲ μαρκήσιος, ἀναπί-
πτων ἀπηνδηκώς ἐπὶ τοῦ θρονίου του. Διαμαρτυρομέ-
νην! . . . Εἴπειτο μετά τινα παῦσιν.

— Κυρά Ρόδη, ὑπέλαβε μετ' ἀλλοιωμένης φω-
νῆς, καλλά, πήγαινε!

— Επὶ τινα λεπτὰ ἐγένετο σιωπὴ πλήρης⁷ η μαρκη-
σία ἀντήλλασσε πρὸς τὸν ἀνδρά της λυπηρὰ βλέμμα-
τα· δὲ ἐφημέριος καὶ δὲ Κυρά Βωμενίλ συνέπλεξαν
ἔκαστος τὰς χεῖράς του καὶ ἀνύψουν ἐνίστε αὐτὰς
πρὸς τὸν δροφὴν μεθ' ὑφους ἀπελπισίας, εἰλικρινοῦς
μὲν παρὰ τὴν ἐφημέρια, ἀλλὰ παρὰ τὴν Κυρά προ-
ποτε πεποιηδηκώς εἰς τὸν ἀββέν Ρένο καὶ τὴν
κυρίαν Βωμενίλ, οὓς τὸ σοβαρὸν τῆς περιστάσεως εἴλ-
κουσεν ἀμφοτέρους ἀπὸ πρωτές εἰς τὴν ἐπαυλιν.

— Λοιπὸν ἀγαπητὴ μου; εἶπεν δὲ μαρκήσιος.

— Λοιπὸν, φίλε μου, εἶς σῶν δύναμαι νὰ κρίνω,
εἶναι νόος ὑψηλὸς καρδία εὐαγγελική.

— Βλέπετε, ὑπέλαβεν δὲ μαρκήσιος μεθ' ὑφους
ἀγαλλιάσεως ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς ξένους, βλέ-
πετε, εἶναι ἀδάμας, καὶ θα ἤναι, τὸ οὐρσόταντο!
πρέπει τὰς οἰκογενείας! Πρέπει νὰ δομολογήσω ὅτι δὲ
λέγειος νὰ μὲ στείλῃ ζωές κακμάτιν ἐθραζίαν η κακμίζει
μωαμεθανήν, . . . Θεέμου! βεβαίως! Τοιοῦτος εἶναι δ

— Θαυμάσια! εἶπεν ὁ μαρκήσιος μόνον αὐτὸν μᾶς ἔλλειπε! Πρέπει νὰ ἀφῆσῃς αὐτὴν τὴν ἰδέαν, ἀγαπητόν μου τέκνον· ἀπρόσποτος περίστασις μᾶς ἀναγκάζει νὰ ἀποπέμψωμεν τὴν μὲν Ὀνέιλ.

— Δὲν θὰ τὸ κάμης, πάππε, σὲ παρηκαλῶ. Θὰ ἀποθάνῃ τότε. Συλλογίσου δὲ εἶναι μόνη εἰς τὸν κόσμον, ἀσχημός καὶ δύσμορφος. Δὲν θὰ τὸ κάμης. Άλλως τε τὴν ἀγαπῶ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ νομίζω ὅτι καὶ ἔγώ θὰ ἀποθάνω.

— Μραία! Ὁσω πηγαίνομεν, καλλίτερο! ὑπέλασθεν ὁ μαρκήσιος. Λυποῦμαι δύσιν καὶ σὺ, κόρη μου, ἐξηκολούθησεν ἀλλὰ δυστυχός; ἀδύνατον νὰ διστάσωμεν. Εμάθομεν δὲ την μὲν Ὀνέιλ ἀνήκει εἰς τὴν θρησκείαν τῶν διακαρπτυρομένων, θρησκείαν ψυδῆ καὶ κακήν.

— Δὲν εἰμπορῶ νὰ πιστεύσω δὲ την μὲν Ὀνέιλ ἔχει κακὴν θρησκείαν, πάππε μου· ἔτοι βέβαιος δὲ εἶναι φεῦμα. Διότι ἔχει πολλὰ καλὴν καρδίαν, καὶ παιζεῖ ἄρπαν ὡς ἡ ἀγία Κακιλία.

— Δὲν πρόκειται περὶ ἄρπας, εἶπε μετ' ἀλλήλης ἀνυπομονησίας ὁ μαρκήσιος· σ' ἐπαναλαμβάνω, καὶ πρέπει νὰ μὲν πιστεύσῃς, δὲ την μὲν Ὀνέιλ ἀν καὶ ἔχει πολλὰς ἀρετὰς, καίται δυστυχῶς ἐκτὸς τῆς θρησκείας ἡμῶν.

— Αἴ λοιπὸν, πρέπει νὰ τὴν διδάξωμεν αὐτὴν, πάππε. Εἶμαι βέβαιος δὲ την ἡναὶ εὐγνώμων. Οἱ ἐφημέριοι θὰ τὴν διδάξῃ. Άλλητεια, ἀγαπητέ μου ἐφημέριε;

Οἱ ἐφημέριοι ἔκινεῖτο ἐπὶ τῆς ἔδρας του.

— Άλλως τε, ὑπέλασθεν ἡ Σιέβιλλα, περιπτύξασα διὰ τῶν δύο βραχιόνων της τὸν λαιμὸν τοῦ πάππου της, θὰ πεισθῇ κάλλιστα, ζῶσα πλησίον σου, δὲ την θρησκεία σου εἶναι καλλιτέρη, θὰ πεισθῇ, πάππε! Σὲ δρκίζομαι θὰ πεισθῇ.

— Άρες με, άρες με λοιπὸν, ἐμορφύσισεν ὁ ταλακίπωρος μαρκήσιος, δίψας δειλὸν βλέμμα πρὸς τὸν ἐφημέριον.

— Ο θεὸς, κύριε μαρκήσιε, εἶπεν ὁ ἐφημέριος στενάξας καὶ μειδιάσας, έάλλει ἔνιστε τὴν ἀλήθειαν εἰς τὸ στόμα τῶν παιδίων, τὸ γνωρίζετε.

Ο μαρκήσιος ἐπελάθετο τοῦ κλάδου τούτου τῆς σωτηρίας.

— Μὴ ἐπιμένης, πάτερ ἄγιε, εἶπεν βλέπεις τὴν ἀδυναμίαν μου διὰ τὴν ταλακίπωρον αὐτὴν ἀκόμη μίνιν λέξιν καὶ τὴν κρατῶ.

— Εἰμποροῦμεν πάντοτε νὰ δοκιμάσωμεν, εἶπεν ὁ ἐφημέριος, ἐπὶ τινὰ καριόν.

— Μένει μένει! ἀνέκραξεν ἡ Σιέβιλλα. Εὔχαριστω ἐφημέριε! εὐχαριστῶ, πάππε.

Καὶ ὥρμησεν ἔξω τῆς αιθούσας. Άνεκάλεσαν μὲν αὐτὴν, ἀλλ' ἀσθενῶς. Έκείνη δὲ εύσικετο ἡδη εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μὲν Ὀνέιλ, μαθούσης οὕτως ἐνταῦτῳ καὶ τὸν κίγδυνον. καὶ τὴν σωτηρίαν της ὑπὸ

τῆς γλυκείας φωνῆς τοῦ ἀγγέλου, διστις τὴν ἐκάλυψε διὰ τῶν πτερῶν του.

(Ἐπειτα συνέχεια.)

ΕΙΗΣΤΗΜΟΝΙΚΑΙ ΛΕΣΧΗΝΕΙΑΙ.

Ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ, ἀπὸ πολλῶν ἡδη ἐτῶν, μετὰ παραδόξου ἀρθρονίας γεννῶνται καὶ μετὰ πρωτοφανοῦς πολυτελείας ἐκδίδονται καὶ ἐκτυποῦνται βιβλία διδάσκοντα ἄμα καὶ τέρποντα τὴν νεολαίαν διὰ τοῦτο δὲ κυρίως ὁ Γάλλος καὶ ὁ Ἄγγλος, τὸ πέμπτον δὲ ἔκτον τῆς ἡλικίας ἔτος ἄγιων, καὶ τὴν μυθολογίαν γνωρίζει καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν τε ἀρχαίων ἔθνων καὶ τῆς ἰδίας πατρίδος καὶ φυσικῆς ἱστορίας γνώσεις τινὰς κέντηται εἰς τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ ἡρμοσμένας, κεντουμένης τῆς περιεργείας αὐτοῦ ὑπὸ τῶν πολλῶν καὶ δραίων εἰκόνων, ἃς ἐν τοῖς δωρουμένοις αὐτῷ βιβλίοις βλέπει· εἴτε δὲ καὶ παιζῶν διδάσκεται ὑπὸ τῶν γονέων ἐν μουσείοις, κήποις, ἐκθέσεις, ζωοτροφείοις. Ἐν Ἐλλάδι ὅμως ὅπου οὔτε μουσεῖον ἔχομεν, οὔτε ἐκθέσεις, οὔτε ζωοτροφεῖα, πρόσθες δὲ οὔτε κήπους δημοσίους ὅπου οἱ γονεῖς οὐδέλως φροντίζουσι νὰ διδάξωσι τὰ τέκνα αὐτῶν ἐκ τῶν ἐνόντων, συνεξερχόμενοι εἰς διδακτικοὺς περιπάτους, ἀναβαίνοντες εἰς τὴν Ακρόπολιν, ἐπισκεπτόμενοι τὸ Θησεῖον ἢ τὰ ἀνασκαπτόμενα ἀρχαῖα καὶ ἐξηγοῦντες τερπνότερον τὰ μνημεῖα τῶν πατέρων εἰς τοὺς ἀπογόνους· ἀλλ' οἱ μὲν πλεῖστοι, αὐτοὶ ἀγνοοῦσι ταῦτα πάντα, οἱ δὲ καὶ γνώσκοντες περὶ ἄλλων μεριμνῶν καὶ περὶ τὴν αἰώνιαν πολιτικὴν τυρβάζουσι, ἀφέντες τὰ τέκνα εἰς τὴν διοίκησιν ἀμφιθῶν τροφῶν καὶ ἐπιμελητηρῶν, ἐπρεπε τούλαχιστον νὰ μάρχωσι τερπνὰ βιβλία πρὸς χρῆσιν τῶν παιδῶν, οἵτινες, ἀμ' ἔξελθοντες τοῦ σχολείου, κατὰ τοὺς δρόμους ποιοῦνται τοὺς περιπάτους ἢ ἐν ταῖς αὐλαῖς παιζούσι βόλους.

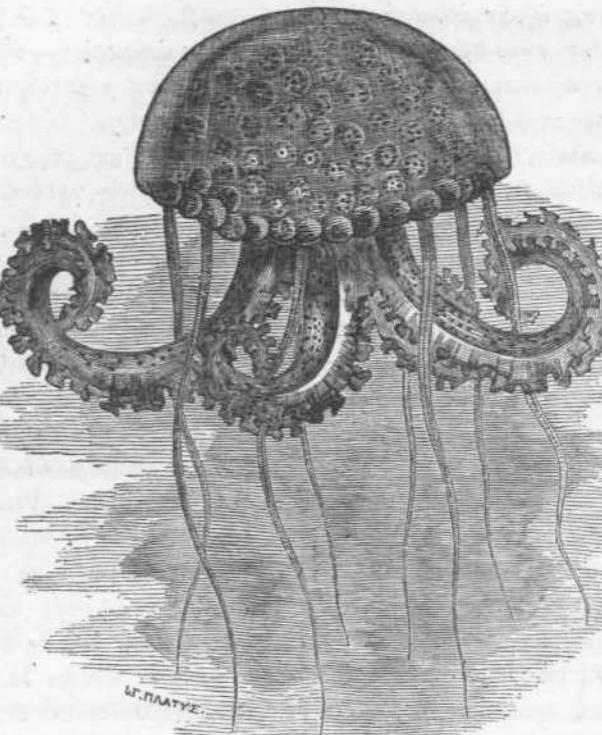
Καὶ ἐννοοῦσι μὲν πάντες παρ' ἡμῖν τὴν ἀνάγκην τοιούτων βιβλίων, ἀλλὰ, κατὰ τὸ σύνθησης τοὺς Ἑλλησι, πομφόλους ἦν καὶ διερράγη, κενὸς λόγος καὶ ἀπέπτη· οὐδεὶς ἐκ τῶν ἐχόντων τέκνα πλουσίων ἡράτησε ποτε, μεταξὺ μεριμνοῦσι, ἀλλ' οἱ εἰς τὰ γράμματα ἐν Ἐλλάδι ἀσχολούμενοι ἔχοντες ἡ ἀπαιτούμενα πρὸς μετάρρησιν τὴν συγγραφὴν καὶ ἐκτύπωσιν βιβλίου παιδικοῦ χρήματα, ἐν ᾗ μόλις ἀποζῆ, τὸν ἐπιούσιον ἄρτον ἐν ἴδρωτι κερδαίνων. Λέγοτε μὲν δὲ οὐδεὶς, διότι εἰς ἦδον, ἐν μεγάλῳ ἔθνει, οἶον τὸ Ἐλληνικὸν ἄπαν, εἶναι ῥώντες ὅδατος εἰς ἄμμον διψαλέαν χυθεῖσα. Εἰδομεν τῷ ὄντι προχθὲς φιλόμουσον Ἐλληνίδα διπτυχίων τὰ περίσσουμα τοῦ ἀρ-

γυρίου εἰς ἔκδοσιν δὲ δικτυωτάτου βιβλίου· ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ μεταφρασθέντος καὶ ἐπιγραφούμενου· τὰ περιττά βήματα πρὸς τὰς γερικὰς γνώσεις, οὐ τινος τὸ ἀ. μέρος, περιγράφον τὸν ἀστεροδιάτην ὄφραδρ, ἐπιπώθη κομψότατα μετὰ λαμπρῶν εἰκόνων ἐν λονδίνῳ. Ἐν ταῦτῃ δ' ἄλλος Ἐλλην ἀκραφῆς δωρεῖται τοῖς σχολείοις Τενέδου καὶ Λήμνου καὶ διαφόροις ἄλλοις διδαστηρίοις καὶ ἰδιώταις τὸν Βιορ τοῦ Οναστρυχτῶρος, λόδιοις αὐτοῦ ἀναλόγως εἰκόνων·

Ἐν τῇ Ἐσπερίᾳ δυμας τὰ παιδία, ἀναγνώσκοντα παραμύθια καὶ μαχισῶν κατορθώματα, κατατρέγουσιν ἀπλήστως καὶ τοὺς μύθους τοῦ Σμίδητ καὶ τοὺς διαλόγους τοῦ Βερκίνου καὶ ἄλλα σοβαρώτερα βιβλία, οἷα τὰ νεωστὶ ἐκδοθέντα, τὰ καὶ εἰς αὐτοὺς τὸν ἡλικιώθεντας ἀπεύχαριστήσεως πρωτιτά, Γῆ καὶ θάλασσας τοῦ Κυρίου Α. Φιγιέρου καὶ Μυστήρια τοῦ Ωκεανοῦ ὑπὸ Ἀρθούρου Μαχγίνου, ἐξ ὧν, συντέμοντες, ἀποσπάντες διλίγα τινά.

Ἡ θάλασσα ἔχει κατοίκους καὶ κήπους· μεταξὺ δε τῶν ἀνθεών αὐτῆς, μάρχωσι τίνα παραδοξότατα, μεταξὺ ζώων καὶ φυτῶν καίμενης, καὶ ἄλλοτε μὲν εἰς τὰ φυτὰ κατατρέμεντα, νῦν δὲ ζῶν θεωρηθέντα. Αὖ

άνακρινεν κατὰ μίαν βαθμίδα ἀπὸ τοῦ σφραγγαρίου τὴν ζωολογικὴν κλίμακα, ἀπαντῶμεν τὰ ἀρθρίστην τοῦ ζωγράφου (anthozoaires), ἀληθή ζῶντα ἀνθητοῦ τοῦ Ζηνῆς καὶ ἐν αὐτοῖς ἐπωάζει. Εκλέζειν γήπεδον παρατενῶν ἐν αὐτοῖς δὲ τὴν τάξιν τῶν ζωαρθῶν (zooplacidae), οἷαλόν καὶ ὡς οἶον τε διαγίστας πέτρας,

Πελαγία ρυκτυλαμπής.

Γοργοῦ, εἶδος ἀπτερύγου στρατοπεδευτικοῦ.

anthaires), περιλαμβάνουσαν τὰς θαλασσίους κητίδας ἢ ἀρεμάρας, ζωόφυτα διὰ τῆς αὐτῆς ὀπῆς καὶ εἰσάγοντα καὶ ἐκκρινοντα τὴν τροφὴν, ἢ δράττουσι διὰ ποικιλοχρόνων βραχιόνων περὶ αὐτὴν ἐκτεινομένων ἐν τῷ παραστητροφείῳ τοῦ ζωολογικοῦ κήπου, ἀφού κατατεθρογήσωσι διὰ τῆς ὀπῆς τὸ διδόμενον αὐταῖς κρέας, μετά τινας ὥρας φαίνονται ἐξογκωμέναι. Εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν ἀνάγεται καὶ ἡ καλουμένη πελαγία ρυκτυλαμπής ὁ περιπατήσας παρὰ τὰς ακτὰς τοῦ Ωκεανοῦ παρετήρησε βεβαίος ἐκβεβαίησμένας ἐπὶ τῆς ἄμμου μαζας ὑπὸ γλαύκους, κολλώδεις καὶ προξενούσας ἀπόδικαν· αὗται εἰσὶ αἱ ρυκτυλαμπεῖς πελαγίαι, συγκείμεναι ἐκ δίσκου προκούλιου, ἐχοντος σγῆμα σκιάδος (ombrelle) ἢ κώδωνος, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι φαίνεται, καὶ ἐν κροσσῶν ἡ ποδῶν καταπιπτόντων ἀπὸ τοῦ κοίλου μέρους ἢ τῶν γειλέων τοῦ δίσκου. Τὰ ζῶα ταῦτα πλέονται εἰρηνικῶς κατὰ σπειραράς περὶ τὰ πελαγία σκάφη.

Εἰς τὸν Ωκεανὸν ἀνήκει καὶ τὸ εἰρηνικὸν μὲν καὶ κοινωνικὸν ἀλλὰ στρατηγικῶτατον πτηνὸν τὸ καλούμενον Γοργοῦ, ἐκ τοῦ εἰδούς τῶν ἀπτερύγων. Τὸ πτηνὸν τοῦτο, συνερχόμενον

περιέχον, διακρίεται αὐτὸς εἰς τετράγωνα, δρόθας τὰς γωνίας ἔχοντα, μετὰ μικροῦ καμαρίου πρὸς συγκοινωνίαν. Τοῦ δὲ στρατοπέδου παρασκευασθέντος, ἔκποστον πτηγὸν ἐκλέγει τὸ ἴδιον τετράγωνον. Καὶ δὲ μὲν ἄρρενες ἵσταται παρὰ τὴν φωλεὰν, ἥδε θήλεια ἐπ' αὐτῆς κάθηται θερμαίνουσα τὰ ὄβη, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι φαίνεται· ἀμαρτία δ' ὡς ἡ θήλεια ἀποχωρήσῃ, δὲ ἄρρενες εἰς ἔρχεται εὐθὺς εἰς τὸ τετράγωνον, διότι, ἀνὸς πλησιέστεροι γείτονες ἴδωσι τὰ ὄβη, εἰσελθόντες κλέπτουσιν αὐτά. Οὕτως, ἐξ ἔκστης φωλεᾶς τοῦ στρατοπέδου, ἐν ᾧ, ὡς εἴρηται, διάφορα πτηνὰ συνέρχονται μετὰ τοῦ Γοργοῦ, πολλάκις τρία ἢ τέσσαρα εἰδῶν νεοσσῶν ἐκκολάπτονται.

S.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 15, 1864.

—o—

Συνεπείᾳ ῥάπισμάτων δοθέντων ὑπὸ ἀξιωματικοῦ εἰς ἐφημεριδογράφον ἐν τῇ οἰκίᾳ τούτου, ἐγένετο δχλαγωγὴ διαδήλωσις ὑπὸ τὰ ἀνάκτορα κατὰ τοῦ αὐλάρχου πατρὸς τοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ ἡ μὲν ἀρχὴ οὐδὲ κανὸν ἐπεχείρησε νὰ διαλύσῃ τοὺς δχλαγωγοὺς, δὲ δὲ ῥάπισας παρεδόθη εἰς τὸ φρουραρχεῖον. Ἐκ τούτων δὲ προέκυψεν ἐν τῇ Συνελεύσαι συζήτησι, ἐν ᾧ ἐπεδοκιμάσθη, οὕτως εἰπεῖν, ὑπὸ τῆς πλειονψηφίας ἡ δχλαγωγία, καὶ μικροῦ δεῖν ἀπηρτήθη ἡ ἀποπομπὴ τοῦ τε αὐλάρχου καὶ τοῦ γραμματέως τοῦ βασιλέως, διὰ τὸν λόγον ὅτι δεικνύονται τίμιοι ἄνθρωποι.

Ἐν τῷ αὐτῷ περιθόλῳ συνεκροτήθη σοβαρωτέρα πολιτικὴ πάλη, ἐκλεγομένου τοῦ προέδρου, καὶ ἐπέτυχον μὲν οἱ περὶ τὴν κυβέρνησιν, ἀλλὰ δὲ 148 πρὸς 140 ψήφους, ἥτοι, ἐξαιρουμένων τῶν ὑπουργικῶν ψηφοδελτίων, διὰ δύο ἢ τριῶν ψήφων. Ἐμεινεν δὲ οὕτω πρόεδρος ὁ αὐτὸς, ψηφισθέντος ὑπὸ τῶν ἑναντίων τοῦ K. Z. Βάλτη.

Λί έξωτερικαὶ εἰδῆσεις διαψεύδουσι τὴν ὑπὸ τῶν Πρώσων ἀλωσιν τοῦ Δύπελ, προστιθέσαι ὅτι τέσσαρες δυνάμεις, Γαλλία, Ἀγγλία, Ρωσία, καὶ Σουηδία, πρόστειν τοῖς Γερμανοῖς ἀνακωχὴν ἀποκρουσθεῖσαν.

Κατὰ τοῦ ὑπολογιαγοῦ καὶ πληρεξουσίου K. Μαστραπᾶ ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ τοῦ στρατοδικείου ἔνταλμα φυλακίσεως.

Δοθεῖσης ἀπεριορίστου ἀδείας εἰς πολλοὺς ὑπαξιωματικοὺς τοῦ στρατοῦ, ἐγεννήθησαν τῷ ὑπουργῷ φόροι ταράχων δι' ὃ καὶ ηὔξηθησαν αἱ τῆς νυκτὸς ἐπιπικαὶ τε καὶ πεζικαὶ περιπολίαι. Άλλ' οὐδὲν ἐτάραξε τὴν κοινὴν γαλήνην.

Κατ' αὐτὰς ἐδημοσιεύθη διὰ τῆς Ἀθηναϊκατάλογος ὑνομαστικὸς τῶν ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως μνημονίου τῷ Πατριάρχῃ Γρηγορίῳ συνεισενεγκόντων· λυπούμενοι ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ μετατυπώσωμεν καὶ ἡμεῖς αὐτὸν, συγκεφαλαιοῦμεν ὅμως, κατὰ τόπους, τὰ δοθέντα ποσά. Οἱ μὲν διάφοροι τῆς Ἑλλάδος δῆμοι συνεισήνεγκον ἐν ὅλῳ μέχρι τοῦδε δραχμὰς 625: 75, οἱ δὲ ἐν Ἀθήναις κατοικοῦντες δραχμὰς 3,277: 50, ἐν τῷ νομῷ Εύβοιας καὶ Σποράδων 125: 03, ἐν Πάτραις δραχ. 21, ἐν τῷ νομῷ Ἀρκαδίας 30: 50, ἐν τῷ νομῷ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, ἐξ ὕδρας μὲν 18: 10, ἐκ Σπετσῶν 25: 80, ἐκ δὲ Κρηνίδου 9, ἐκ Κύθνου 34, ἐκ Κεφαλληνίας 240, ἐκ Κατέρων δὲ πρεπίσκοπος Σιναίου 261: 20, ἐκ Μεσσήνης τῆς Ἰταλίας 211, ἐξ Ἀγκῶνος 78: 96, ἐκ Μαγνηστρίας 2,412, ἐκ Ταγίγχνης 10, ἐκ Ρόστοβου 350, ἐξ ἀμτελόδαμου 50, ἥτοι ἐν ἀθροίσματι δραχμ. 7,882: 54.

Αναγινώσκομεν ἐν τῇ Μερίμηῃ.

Χθὲς πρὸ τῆς δγδόης ὥρας πρὸ μεσημβρίας ἐθέαθη πρὸς τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν τῶν ἀνακτόρων ἄνθρωπος τις ἄγων τὸ 30 ἢ 32 ἔτος τῆς ἡλικίας του, δστις ἐθεωρήθη ὑπόπτου διαγωγῆς καὶ διὰ κακοὺς σκοποὺς μεταβάσις εἰς τὰ ἀνάκτορα, δστις ὡς ἐκ τούτου συνελήφθη ἀνεκρίθη καὶ χρατεῖται ἔτι περιωρισμένος. Οἱ ἄνθρωποι αὐτὸς κατάγεται ἐκ τῆς Λάκας τοῦ Σουλίου τῆς Ἡπείρου, ἐχρημάτισεν ἐπὶ ίκανὰ ἔτη ὡς ὑπηρέτης τοῦ Ρωσικοῦ προξενείου ἐν Ιωαννίνοις καὶ ἀφίκετο ἐνταῦθα πρὸ 40 ἡμερῶν. Αὐτὸς προσήρχετο πολλάκις εἰς τὸν ὑπασπιστὴν κ. Βότσαρην, ἀλλοτε εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ στρατηγοῦ Ζέρβα καὶ ἀλλοτε εἰς ἄλλους συμπατριώτας τοῦ Ἡπειρώτας. Υπὸ τῶν μὲν ἐθεωρεῖτο ὡς ἔχων τεταραγμένας καὶ ἐλλιπεῖς τὰς φρένας του, ὑπὸ ἀλλων δὲ ὅτι διανοητικῶς ἥτον εἰς καλὴν κατάστασιν. Κατὰ τὰς τελευταὶς ταύτας δύμας ἡμέρας ἥτο λίαν πεφοβημένος καὶ εἰς τινὰς μᾶλιστα ἔλεγεν « ὅτι ἐπιβουλεύεται νὰ δολοφονηθῇ ὑπὸ τριῶν Χειμαριωτῶν τῶν ὁποίων ἐπρόδωκε δῆθεν τὰ σχέ-

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΕΚΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΓΗΣ.—Πάντα τῶν ἀρχαίων τὰ στάδια εἰσὶν ἀκριβεῖς, ὑποπλάσιαι ποσότητες γηνού τινος περιμέτρου, δι' ὃν ἐξάγεται ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἐγνώριζον τὴν ἀληθῆ τῆς ὑδρογείου σφαίρας ἐκτασιν. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ γάλλου Romé de l' Isle, ἡ ὑδρογείος ἔχει ἐκτασιν, κατὰ τὸ τοῦ Ἐρατοσθένους στάδιον, 57,066 δρυγιῶν (tēse) κατὰ μοιζαν. Ἰσόμετρον τούτου εἶναι καὶ τὸ ναυτικὸν στάδιον, καὶ διλυμπιακὸν, ὡς καὶ τὸ Αἰγύπτιον. Κατὰ δὲ τὸ φιληθειανὸν 50,70· καὶ κατὰ τὸ πιθικὸν 456. Ἐκ τῶν χαλδαικῶν σταδίων ὑπελογίζοντο 444, 1/9 κατὰ μοιζαν, ἥτοι ἐκάστη γηνὴ μοῖρα ἀναλογεῖ πρὸς 57,002 δρυγιῶν (tēse), 1 πόδα, 9 δακτύλους καὶ 6 γραμμάτων. Κατὰ δὲ τὰς καταμετρήσεις τῶν ἀκαδημαϊκῶν τῶν Παρισίων ἐν τῇ 50ῃ γηνῇ μοίρᾳ ἀντιτοιχοῦσι 57,075 δρυγιῶν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ γῆ ἔχει διάμετρον κατὰ μεσον ὕψον 6,875 μιλίων, περιμετρὸν 24,600 μιλίων, καὶ ἐπιφάνειαν 448,521,609 τετραγωνικῶν μιλίων, ἥτοι δὲ ἀκτὶς κατὰ τὸν ισημερινὸν ἔχει μῆκος 6,376 851, γαλλικῶν μέτρων, δὲ ἡμιάξων μέτρων 6,355, 943· δὲ ἀκτὶς, κατὰ τὴν 45 μοιζαν πλάτους, μέτρων 6,336,407· δὲ δὴ ἐπιφάνεια εἶναι τετραγωνικῶν μυριαμέτρων 5,098,857, δὲ δὲ ἀγκος μυριαμέτρων κυβικῶν 1,082,634,000.

ΑΓΞΗΣΙΣ ΠΑΝΘΩΣΜΟΥ.—Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Οὐαλλάκου (Wallace) ἔξεινδε καὶ μόνου ζεύγους ἀνθρώπων, ἐν διατήματι δέκα καὶ τριῶν περιόδων, ἥτοι 433, 1/3 ἐτῶν, ἐμποροῦν νὰ γεννηθῶσι 24,576, ἀτομα· δέθεν ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι οἱ εἰσελθόντες εἰς τὴν Ελληνικοῦ Εθνους, διπερ ἀνέκαθεν μίαν ἑαυτοῦ δόξαν γηνησίαν καὶ ἀληθῆ ἐθεώρησε τῆς πνευματικῆς ὑπεροχῆς τὴν ἀγήρω καὶ ἀθάνατον δόξαν, διὰ ταῦτα δόγματι κοινῶν ἐψηφίσαντο ἵνα ἐγερθῆ στήλη ἐκ λαμπροῦ Πεντεληνίου μαρμάρου ἐνώπιον τῶν προπυλάίων τοῦ Πανεπιστημίου φέρουσα χρυσοῖς γράμμασι ἐγγεγλυμένα τὰ δινόματα τῶν παρόντων καὶ μελλόντων ἀειμήστων τούτων τοῦ ἔθνους εὐεργετῶν, ὅπως ἥ τοις πάσι πρόδηλος ἡ ἀρετὴ τῶν ἀνδρῶν καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ Πανεπιστημίου.

Αθηναϊ, τὴν 30 Ιανουαρίου 1864.

Ο Πρύτανης τοῦ Εθνικοῦ Πανεπιστημίου

Κ. ΦΡΕΑΡΙΤΗΣ.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ.—Ἐξ καταμετρήσεις τοῦ πληθυσμοῦ τῶν Ἐδραίων μηνομενεῖς ή Γραφή δηλαδὴ τρεῖς ἐπὶ Μωΐσέως, μίαν ἐπὲ Δεκτίδ, μίαν ἐπὶ Εσδρα, καὶ μίαν ἐπὶ Αὐγούστου. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐσχάτης εἶναι ἀγνωστὸν ἡμῖν· τὸ τῆς ἐπὶ Εσδρα φέρει ὑπέρογχον ἀριθμόν· δὲ πρώτη ἡ Μωΐσέως, ἥτις ἐγένετο κατὰ τὴν ἐξ Αἰγύπτου ἔξοδον αὐτῶν, ἀριθμεῖ 600,000 μαχίμων ἀνδρῶν· ἥ δευτέρα 603,500· ἡ τρίτη ἐν τῷ τοῦ Μοάβ πεδίῳ μετὰ τὴν τεσσαρακονταετῆ ἐν τῇ ἑρήμῳ δι-

αμονήν 601,730' μὴ συμπεριλαμβανόμενης τῆς τοῦ Δευτέρου φυλῆς, ἥτις ἡτο ἀπηλλαγμένη τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης· ὡστε ἐξάγεται ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν τὸ δέλον τοῦ πληθυσμοῦ ἀνέβαινεν εἰς 2 1]2 ἐκκατομμύρια ψυχῶν. Ἐπὶ Δαβὶδ ὑπῆρχον κατὰ τὴν βίβλον τῶν βασιλεῶν 800,000 χιλιάδες μαχητῶν ἐν Ἰσραὴλ καὶ 500,000 ἐν Ἰούδᾳ· κατὰ δὲ τὰ Παραλειπόμενα 1,200,000 ἐν Ἰσραὴλ καὶ καὶ 470,000, ἐν Ἰούδᾳ· ὡστε ὑπολογίζοντες ἐπὶ τοῦ μέσου ὅρου τῶν ἀριθμῶν τούτων, τὸν δέλον πληθυσμὸν ἔχομεν ἐπὶ τὰ ἐκκατομμύρια ψυχῶν, συμπεριλαμβανομένων τῶν διούλων καὶ ἀλλοφύλων, κατοικούντων ἐπὶ 8200, τετραγωνικῶν μιλίων δῆλον. 865 ψυχῶν κατὰ τετραγωνικὸν μιλίον! Δισχυρίζονται δέ τινες ὅτι ἡ εἰς τὸν Δαβὶδ ὑποκειμένη χώρα εἶχεν ἐκτασίν 70,000 τετραγωνικῶν μιλίων καὶ πληθυσμὸν 9 1]2 ἐκκατομμυρίων.

ΧΗΡΑΙ ΠΥΡΠΟΛΟΤΜΕΝΑΙ ΕΝ ΙΝΔΙΑΙΣ. — Ἐκτίνος ἐκθέσεως ὑποβληθείσης τῇ ἀγγλικῇ βουλῇ κατὰ τὸ 1825 ἔτος ἐξάγεται ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν κατ' ἔτος αὐτοπυρπολουμένων χηρῶν ἐν τῇ διοικήσει τοῦ Βούβαζου ὑπῆρξε κατὰ μέσον ὅρου 52. Ἐν δὲ τῇ διοικήσει Μαδράσου 61· καὶ ἐν τῇ διοικήσει τῆς Καλκούτης ἐν διαστήματι πέντε ἑτῶν δῆλον. ἀπὸ τοῦ 1819 μέχρι τοῦ 1823, ἔρχεται εἰς 3,068. Πρό δὲ τοῦ 1803 ἔτους ἐπυρπολοῦντο κατ' ἔτος περὶ τὰς 30,000! Τούτους ἔνεκα δι' εἰδίκου νόμου ἐκδοθέντος πρὸ διλίγων μόλις ἑτῶν ἀπηγορεύθη ἡ τοικύτη ἀπάνθρωπος πρᾶξης.

ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ. — Πρό τινων ἑτῶν ἐγένετο λόγος ἐν τῇ Βοτανικῇ τοῦ Λονδίνου ἐταιρίᾳ περὶ τίνος κρομμύου εὑρεθέντος εἰς χεῖρας τεταρχευμένου νεκροῦ τῆς Αἰγύπτου ταφέντος πρὸ 2000 περίπου ἑτῶν. Τὸ δόποιον κρόμμυον οὐ μόνον διετηρεῖτο κάλλιστα, ἀλλὰ καὶ φυτευθὲν ἀνέφυ καὶ ἐβλάστησεν ἀξιόλογα, ὃ δὲ καρπὸς αὐτοῦ οὐδόλως διέφερε τῶν κοινῶν κρομμύων.

ΤΕΤΑΡΙΧΕΥΜΕΝΟΙ ΝΕΚΡΟΙ. — Πρό τινων ἑτῶν ἀνεκαλύφθησαν εἰς Περουβίαν τῆς Αμερικῆς νεκροὶ τεταρχευμένοι ἀπαραλλάκτως ὡς οἱ τῶν Αἰγυπτίων· οἱ νεκροὶ οὗτοι παρακατετέθησαν ὑπὸ τοῦ ἀνακαλύψαντος αὐτοὺς Ἰσκανδροῦ Ράου ἐν Βαλτιμόρῃ μουσείῳ,

ΦΡΕΝΟΚΟΜΕΙΑ ΕΥΡΩΠΗΣ. — Τὰ κατὰ τὰ διάφορα τῆς Εὐρώπης μέρη ἐνυπάρχοντα (1863) φρενοκομεῖα εἰσὶν ὡς ἐφεξῆς. Ἐν Γερμανίᾳ 157, ἐν Γαλλίᾳ 110, ἐν Ἀγγλίᾳ 81, ἐν Ρωσίᾳ 74, ἐν Βελγίῳ 51, ἐν Ἐλλεστίᾳ 42, ἐν Ἰταλίᾳ 33, ἐν Ολανδίᾳ 17, ἐν Σουηδίᾳ καὶ Νορβηγίᾳ 17, ἐν Δανίᾳ 10, ἐν Ἰσπανίᾳ 7, ἐν Πορτογαλλίᾳ 4, ἐν Τουρκίᾳ 2, ἐν Ἐλλάδι, συμπεριλαμβανομένων τῶν Ιονίων νήσων 2, τὸ δέλον 607.

ΕΚΑΤΟΜΠΤΛΟΣ. — Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Τακίτου ἐν τῇ Ἐκατομπύλῳ τῆς Αἰγύπτου πόλει κατόκουν τούλαχιστον δύο ἐκατομμύρια ψυχῶν, διότι ὑπῆρχον, ὡς λέγει, 700,000 μαχίμων ἀνδρῶν· ἀλλὰ πᾶς εἶναι τούτο δυνατόν, ἐνῷ τὸ ἐμβρέθὸν τῆς πόλεως ταύτης δόποιον καὶ νῦν ἐπὶ τῶν ἐρεπίων καταμετρεῖται μόλις ἔχει ἐκτασίν 1626 πλέθρων (et tali), ἡ δὲ πόλις τοῦ Δονδίνου, ἥτις ἔχει πληθυσμὸν 2 1/2 ἐκκατομμυρίων ἔχει 6,000 πλέθρων ἐμβρέθόν, οἱ Παρίσιοι 3437 πλέθρων, καὶ ἡ Βενετία, 2100 πλέθρων.

I. ΔΕ-ΚΙΓΑΛΛΑΣ.

AΙΝΙΓΜΑ.

Τὸ ὄλοκληρόν μοι σῶμα ἄλλοτε εἶναι λυπηρόν,
Ἄλλοτε χράν ἐμφατίνον, ἄλλοτε δὲ φοβερόν,
Στάς ἐρήμους δὲν μ' εὔρισκεις, δχλος μὲ διατηρεῖ
Χάνομαι δταν ὄργιλως μέγκας τις μὲ ἀφαρίσῃ.

*Αν τὴν κεφαλήν μου κόψῃς, νέα εἴμ' ἀειθαλής
Ροδοδάκτυλος, χαρίεσσ', ἐρωμένη ἀτυχῆς.
Τὸν Ὄροισα νά ἐμπνέυσω γλυκεῖς ὑμνους εἰμπορε
*Η ἡμέρα μὲ διώκει· δὲν με λύεις; Ἀπορω.

*Αποδάλλον τὴν καρδίαν, γρατα καὶ πολυπαθής
Μὲ δυτίδας πολλῶν χρονῶν μήτηρ εῖμαι εὐπειθής.
Μικρόν μὲν τὸ δνομα μου, πλήθος δὲ λαῶν βαστῶ,
Εἴμ' ἀπέραντος; καὶ πλούτη εἰς τοὺς κόλπους μου κρατῶ.

M. M.

*Ἐν Οθησσαφ., τῇ 27 Νοεμβρίου 1863.

Ἄσσις τῶν ἐρ τῷ 333 φυλλαδίῳ

Aἰργυμάτων.

1.

Τύρα

2.

Σωκράτης — Κράτης.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

—ο—

Φυλλαδίον 333, 1 Φεβρουαρίου.

Σελ. Στήλ. Στήλ.	Αντί	Ανάγνωσθι
551. 6'	Ω	ἐκρικήσαμεν ἐγρικήσαμεν
• • 8	τὰ	νὰ
• • 26	Μαναστηρίου.	Μαναστηρίου.